

Is regiopers waakhond lokale democratie?

Dromen
van een grote plattelandsgemeente

Gezocht:
positieve leiders voor steden en
gemeenten

VDAB versterkt
relatie met lokale besturen

De coronacrisis moet vooral geen reden zijn om de SDG's opzij te laten liggen, ze moet precies als een kans worden beschouwd om ze nog duidelijker te agenderen.

Hoe maak je van een crisis een kans?

De coronacrisis heeft ook gedurende de zomerperiode onze levens en activiteiten als lokaal bestuur overheerst. Vaak hoor je bij lokale besturen de klacht dat door alle inspanningen op het vlak van crisismanagement de geplande projecten erbij inschieten. Dat dreigt ook het geval te zijn met de sustainable development goals (SDG's), die door ongeveer twee derde van de Vlaamse gemeenten in hun meerjarenplan zijn opgenomen.

In een opmerkelijke lezing in de reeks Special State of Science van de Vereniging voor Bestuurskunde legde de Leuvense hoogleraar Geert Bouckaert de link tussen de coronacrisis en de SDG's¹. Bouckaert verwijst naar het gevaar dat door alle aandacht die de coronacrisis vraagt, de 17 SDG's naar de achtergrond worden geschoven. Dit brengt hem tot de stelling dat mochten deze doelstellingen gerealiseerd zijn, de kans op én de impact van een schok zoals de coronacrisis kleiner zouden zijn en dat, wanneer een dergelijke crisis zich toch zou hebben voorgedaan, het gemakkelijker zou zijn geweest ze op te lossen.

De coronacrisis moet dus vooral geen reden zijn om de SDG's opzij te laten liggen, ze moet precies als een kans worden beschouwd om deze doelstellingen nog duidelijker te agenderen. Hierbij verwijst Bouckaert ook naar het belang van sterke steden en gemeenten en naar de vraag hoe we de lokale bestuurskracht kunnen versterken op een manier die de sterkere dienstverlening koppelt aan sterkere democratie.

Een manier om hiermee managementmatig aan de slag te gaan in onze steden en gemeenten staat in deze Lokaal te lezen. In het artikel 'BBC en SDG's, een sterk duo', wordt toegelicht hoe de SDG's als een gedeelde visie kunnen worden aangegrepen om de doelstellingen in de BBC vorm te geven.

Het is duidelijk dat de coronacrisis nog een hele tijd deel zal uitmaken van onze leefwereld. Ze mag ons echter geen oogkleppen opzetten die onze blik vernauwen tot acuut crisismanagement. We moeten deze crisis aangrijpen als een goede gelegenheid om sterker in te zetten op de SDG's, zodat we als samenleving robuuster zijn in deze en volgende crisissen die nog op ons af komen.

Kris Snijkers is algemeen directeur van de VVSG

Reageren?
Twitter met ons
mee op @vvsg

¹ De aflevering van de Special State of Science kan hier worden herbekeken: <https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=xwGAKWYuVpE>

10

BART LASUY

lokale pers en politiek

Wat vinden lokale beleidsmakers en regiojournalisten nu echt van elkaar?

Lokale politici en de lokale pers hebben elkaar nodig, maar kranten gunnen journalisten weinig tijd om zich in het lokale beleid te verdiepen. Logisch dat politici de lokale pers gemakzucht verwijten, toch voelt die pers zich de ware waakhond van de democratie.

28

STEFANDEWICKERE

De toekomst met Ann Moreels

Gezocht: positieve leiders voor steden en gemeenten

Om de lokale administratie in goede banen te leiden is nu meer dan ooit positief leiderschap nodig dat bestaat uit transformationeel, situationeel, authentiek en passioneel leiderschap. Daarvoor moeten lokale besturen beginnen bij het anders aanwerven van mensen.

38

STEFANDEWICKERE

Interview met Wim Adriaens

VDAB verstevigt relatie met lokale besturen

Het komende anderhalf jaar wil VDAB-topman Wim Adriaens dat VDAB en de lokale besturen samenwerkingsovereenkomsten afsluiten om mensen die moeilijk werk vinden, toch kansen te geven op de arbeidsmarkt. In Sint-Niklaas is zo'n overeenkomst al een feit.

OP DE COVER

Is de regionale pers de waakhond van de lokale democratie of gedraagt ze zich als een geslagen hond? De uitdrukking van Vaya uit Evergem is volgens *Lokaal* fotograaf Bart Lasuy zeer waakzaam.

IN ELK NUMMER

- 2 opinie
- 4 kort
- 7 Filip fileert
- 8 Estafette
- 18 Verkozen en dan doen
- 28 De toekomst
- 55 In contact met
- 60 Agenda
- 61 Op zoek... naar nieuwe collega's?
- 62 Burgemeester Triljoen

DOMEINEN

- 14 Dromen van een grote plattelands-gemeente

- 20 Projectentool smeedt samenwerking tussen politici en administratie
- 22 BBC en SDG's, een sterk duo
- 25 Inwoners vragen wie een straatnaam of standbeeld waard is
- 35 Het nieuwe Oostendse stadspark is een voedselpark
- 42 De arbeidsmarkt is een verhaal van netwerken
- 44 Meer natuur en groen voor iedereen
- 46 Sterker uit de COVID-crisis met goed omgevingsbeleid
- 48 Sluikstorten bij glasbollen voorkomen
- 50 Geef de Mobiliteitsvisie 2040 mee vorm
- 52 Woningkwaliteit beter bewaakt
- 57 Opnieuw aan de studie

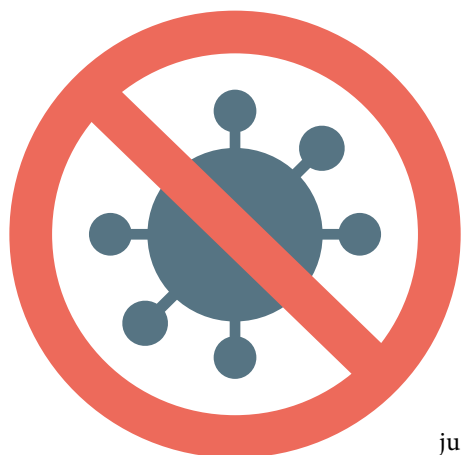
COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel **REDACTIE** Marleen Capelle, Pieter Plas, Bart Van Moerkerke **COVERBEELD** Bart Lasuy **VORM** Ties Bekaert **DRUK** Graphius **ADVERTENTIES** Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 **VACATURES** Monika Van den Brande, vacatures@vvsbg.be, T 02-211 55 43 **ABONNEMENTEN** abonnementen@vvsbg.be, T 02-211 55 07 **PRIJS ABONNEMENT 2020** Een jaarabonnement kost 75 euro bij levering van minstens tien exemplaren op één adres, 100 euro voor een individueel postabonnement voor VVSG-leden en 150 euro voor niet-leden. Een abonnement is jaarlijks opzegbaar in november. **VERANTWOORDELIJK UITGEVER** Kris Snijckers, directeur VVSG vzw **VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZW** Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel, T 02-211 55 00, www.vvsbg.be **CONTACT** info@vvsbg.be

Ondertekende artikelen verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Coronanieuws in komkommertijd

Na de lockdown dit voorjaar keken we allen uit naar enige versoepelingen. Na een aarzelende opening van alle winkels, cafés en restaurants leek het de goede kant uit te gaan. Maar toen we onze bubbels tot vijftien mensen mochten vergroten, liep het al gauw weer fout.

Sinds de Nationale Veiligheidsraad van 23 juli speelt de burgemeester een centralere rol in het bestrijden van een nieuwe opstoot van de coronabesmetting. Een goede zaak, vindt de VVSG, want burgemeesters hebben ook buiten deze pandemie de plicht om maatregelen te nemen die de openbare veiligheid en gezondheid waarborgen en ze hebben hier ook veel ervaring mee. Zo moet je van de Nationale Veiligheidsraad mondkmaskers dragen op markten, in restaurants, cafés en openbare gebouwen, maar een gemeente kan zelf beslissen om een mondkmasker te verplichten op bepaalde drukbezochte plaatsen, zowel privaats als publiek.

Uiteraard is het ook belangrijk dat de maatregelen nageleefd worden en dat wie dat niet doet, een sanctie krijgt. De handhaving van die maatregelen blijft strafrechtelijk, want overtredingen worden bestraft door artikel 187 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid. Dat betekent volgens de VVSG dat een mondkmaskerverplichting in een drukke winkelstraat strafrechtelijk gehandhaafd wordt. Dan zijn gemeentelijke administratieve sancties in principe dus niet mogelijk. Als de lokale situatie het vereist, kan de burgemeester nog andere maatregelen nemen in een dringende politieverordening van de burgemeester of in een politiebepaling van de burgemeester wanneer het om een specifieke concrete situatie gaat. In een dringende politieverordening kan de burgemeester wél in gemeentelijke administratieve sancties voorzien om te handhaven, terwijl de burgemeester dat niet zelf kan doen bij overtredingen in een politiebepaling. Dat hoeft echter geen probleem te zijn,

want de meeste gemeentelijke politieverordeningen bevatten gemeentelijke administratieve sancties voor het niet naleven van politiebepalingen van de burgemeester. Daarnaast kunnen burgemeesters in overleg met de gouverneur en het Agentschap Zorg en Gezondheid aanvullende preventieve maatregelen nemen. Is er een lokale stijging van het aantal besmettingen, dan kan de burgemeester direct ingrijpen en volstaat het om de Vlaamse overheid en de gouverneur te informeren. Hebben de maatregelen impact op de federale middelen, bijvoorbeeld de vraag naar politionele ondersteuning, op meerdere gemeenten samen of op het nationale niveau, dan is overleg wel noodzakelijk. Dan moeten we hier wel meteen ook een andere richting voor uitwerken, anders komen we op glad ijs terecht gezien de verstrengelde bevoegdheden op de drie niveaus.

Opsporing contacten

Tal van lokale besturen startten ondertussen met een eigen systeem van contact tracing, in samenwerking met de huisartsenkringen. Die lokale inbedding is een goede zaak, aangezien je binnen de lokale context fijnmazig kunt werken. Uiteraard moet dit gebeuren in goede afstemming met het Agentschap Zorg en Gezondheid, dat ook aangaf te willen ondersteunen.

Meer investeren in zorg

De medewerkers van de woon-zorgcentra hebben de voorbije maanden het beste van zichzelf gegeven, maar ze verdienen beter. Daarom pleit de VVSG voor meer handen aan het bed en op de werkvloer, betere verloning en arbeidsvoorwaarden en meer ruimte voor praktijkgerichte voor-

“ Het moet efficiënter, de besluitvorming moet transparant en duidelijk zijn en rekening houden met de gevolgen op het terrein. Lokale besturen willen niet gewoon uitvoeren, ze willen mee in de cockpit en betrokken worden bij iedere stap van het proces.”

Wim Dries, voorzitter van de VVSG, bij de evaluatie van de eerste coronagolf in de residentiële ouderenzorg.

LEILAERTS

gepost

The policy approach to this crisis, and future ones, has to be sustainable, with local governments in the leading role and with attention to international justice. (...) Every player around the globe has to act now. Don't be afraid to take the leap! Our generation of politicians, civil servants and citizens is the generation that has to turn the tide.

Tine Soens, gemeenteraadslid Kortrijk en woordvoerder voor PLATFORMA en CEMR over de Agenda 2030, Euractiv – 15 juli

Ik heb het over de burgemeesters die dag in dag uit in de lokale realiteit staan en daar contact hebben met zowel hun inwoners als hun ambtenaren. De burgemeesters die ook dit land mee draaiende hebben gehouden de afgelopen maanden, samen met hun ambtenaren. De burgemeesters die wél de noodzakelijke confrontaties aangaan. En die – net zoals elke werkgever – van hun ambtenaren hetzelfde verwachten.

Amber Daniels, gemeentelijk ambtenaar, in een opiniestuk 'Ministers, doe zoals de burgemeesters: ontvlucht uw verantwoordelijkheid niet', VRT NWS – 21 juli

Very pleased to announce the 12 finalist #cities competing to become the European Capital of Innovation in 2020 Trofee Discover the full list of cities coming from Vlag van de Europese Unie : <http://europa.eu/!fX74tM>

A big thank you to all applicants for their inspiring submissions #iCapitalAwards Steden Leuven en Gent zijn genomineerd (nvdr)

Mariya Gabriel, Europees commissaris voor Innovatie, Twitter – 5 augustus

'Bijna 90 procent van de Vlaamse steden en gemeenten is ondertussen engagementen aangegaan en heeft al heel wat initiatieven genomen in het kader van het Burgemeestersconvenant 2020-2030. De wil bij de lokale besturen is er. Het is de taak van de Vlaamse regering om te ondersteunen en stimuleren waar mogelijk en te helpen om de verschillende lokale klimaatplannen te realiseren.'

Bart Somers, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, over de oprichting van het Expertisenetwerk lokaal energie- en klimaatbeleid, Het Nieuwsblad – 9 augustus

Hoe helpt de VVSG tijdens de coronacrisis?

De VVSG probeert alle actuele informatie samen te vatten en te vertalen naar de behoeften op het terrein. Leemtes, onduidelijkheden en tekortkomingen signaleren we aan het Crisiscentrum van de Vlaamse Overheid en het Nationale Crisiscentrum. Op onze coronapagina op www.vvsg.be geven we een antwoord op de meest prangende zaken waarmee gemeenten nu bezig zijn. Aarzel niet om punten aan ons te signaleren op info@vvsg.be.

ming. Ondertussen zijn deze gesprekken van start gegaan en is er goede hoop op een akkoord tegen het einde van dit jaar.

Daarnaast moeten woon-zorgcentra weg van de ziekenhuissfeer. Ze bestaan al, de centra met kleine leefeenheden, in een huiselijke sfeer waar de bewoners hun boterhammen zelf smeren, beheerd door het lokale bestuur en ingebed in de buurt waar mensen altijd gewoond hebben en in verbinding staan met het gemeenschapsleven. Ze zijn dan onderdeel van de dienstverlening aan de buurtbewoners. In brede samenwerkingsverbanden met de thuiszorg, de huisartsen en andere voorzieningen en met goede ondersteuning door de ziekenhuizen die met raad en daad kunnen bijspringen wanneer dat nodig is.

Federale en Vlaamse coronasteun voor OCMW's

De federale en de Vlaamse overheid hebben ondertussen verschillende ondersteuningsmaatregelen voor de OCMW's om het hoofd te kunnen bieden aan het stijgende aantal hulpvragen ten gevolge van de coronacrisis. Op de website van het Agentschap

Binnenlands Bestuur staat een overzicht van de subsidies die de Vlaamse en federale overheid toekennen aan lokale besturen naar aanleiding van de COVID-19-crisis. Je vindt er per subsidie niet enkel de juridische basis terug, maar ook het moment van uitbetaling, de wijze van boeken en de rapporteringsverplichtingen. Eventuele aanvullingen kunnen bezorgd worden via bbcgop@vlaanderen.be. Op www.vvsg.be staat een overzichtstabel met links naar de desbetreffende wetgeving en rondzendbrieven.

Meer evenementen mogelijk

Omdat er plaatselijk uit voorzorg veel evenementen worden geschrapt, roepen Vlaams minister-president Jan Jambon en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers de burgemeesters op om voor evenementen een evenwichtige afweging te maken naargelang duurtijd, plaats en doelgroep. De ministers bevelen ook aan om steeds te overleggen met de diverse spelers en gebruik te maken van de draaiboeken en richtlijnen, zodat activiteiten veilig plaatsvinden.

.....
Katrien Gordts en Nathalie Debast

Gemeentericht: actuele vraagstukken

Een eerste actuele kwestie die dit boek behandelt, is dat van lokale verzelfstandiging en samenwerking. Wat zijn daarbij de privaatrechtelijke invloeden en hoe verhouden ze zich tot het gemeentelijk belang? Samenwerking tussen lokale besturen neemt aan belang toe, hier verneem je er alles over, ook over het samenwerken over de landsgrenzen heen.

De tweede bijdrage gaat over de keuze van het Decreet Lokaal Bestuur voor de eenduidige politieke en ambtelijke aansturing van gemeenten en OCMW's, en de gevolgen van deze hervorming. In de laatste bijdrage komt het spanningsveld tussen de grondwettelijk gewaarborgde lokale autonomie en het coördinerend of centraliserend optreden van hogere overheden aan bod. Case in point is daarbij de betekenis van 'lokale autonomie' voor de negentien Brusselse gemeenten.

- S. Van Garsse, K. Willems (eds.)
- Themis 114 – Actualia Gemeentericht
- Uitgeverij Die Keure, Brugge

Naast de bouwshift moeten lokale besturen ook werken aan groenblauwe netwerken.

LAWLAERIS

Hoe wordt bouwshift concreet?

Het is aan steden en gemeenten om de bouwshift concreet te maken, maar het is niet altijd duidelijk hoe zij dit concreet moeten aanpakken. Regelgeving en draagvlak staan ons soms in de weg, net zoals de beschikbare budgetten. Minister van Omgeving Zuhal Demir lanceert daarom een oproep om gemeenten een duw in de rug te geven. Gemeenten met pilots en een lokale strategie om de bouwshift of groenblauwe netwerken te realiseren, of om stedenbouwkundige lasten te verminderen, kunnen een basissubsidie van 20.000 euro krijgen. Bij intergemeentelijke samenwerking kan dit oplopen tot 60.000 euro. Een aanvraag indienen kan nog tot 1 oktober.

.....

Xavier Buijs

omgeving.vlaanderen.be/oproep-pilootprojecten-2020

Tot 30 september Prijs Publieke Ruimte 2021

Van woonstraat tot tijdelijke ruimte, van stationsomgeving tot stadspark, van bedrijventerrein tot recreatieoase: alle recente realisaties kunnen meedingen naar de Prijs Publieke Ruimte 2021. De realisatie moet wel in België zijn gebeurd na 1 januari 2016. Vanaf dit jaar wordt de oproep opgesplitst in twee categorieën: 'projecten met stedelijk karakter' en 'projecten met landelijk karakter'.

publiekeruimte.info

Unia nu regionale contactpunten

Werk je in een gemeente of stad en heb je vragen over discriminatie of gelijke kansen? Klop aan bij het Unia-contactpunt in jouw buurt. Unia denkt mee na over een nieuwe gelijkkamsencampagne of nieuw beleid voor gelijke rechten van holebi's. Maar evengoed helpt Unia steden en gemeenten bij vragen over hoe mensen met een handicap kunnen deelnemen of over religieuze diversiteit. Wil je met je gemeente of stad beleid betreffende mensenrechten uitstippelen of ben je benieuwd naar wanneer er volgens de wet sprake is van discriminatie? Geef ons een seintje. We luisteren graag naar wat je nodig hebt. Velen willen leren uit de ervaringen van andere lokale besturen. Daarom organiseren we graag regionale netwerken voor uitwisseling en samenwerking. Eind september worden de dertien lokale contactpunten vijf regionale contactpunten.

.....

www.unia.be

Vergezicht

Met een foto van de Vlooybergtoeren begint het verhaal met de burgemeesters van Tielt-Winge en Bekkevoort die hun prille liefde voor een fusie bekennen en hun droom van een grotere plattelandsgemeente van 17.000 inwoners toelichten (p. 14-17). In het overheidsjargon heet zo'n toren een 'kunstwerk' en dat is deze toren ook letterlijk: de trap leidt naar vergezichten. Welk uitzicht biedt dit interview ons op het fusiedebat in Vlaanderen?

De vernieuwde oproep en de financiële beloftes van minister Bart Somers voor nieuwe fusies versterken de onderstroom voor fusies in Vlaanderen. Achter de schermen wordt met elkaar gesproken.

De moed en openheid van de burgemeesters verdient lof. Hun motieven zijn eerlijk en hun argumenten interessant als zelfreflectie voor veel andere gemeenten. De twee gemeenten steunen vaak op eenmansdiensten en dat maakt hun dienstverlening fragiel. Ze missen expertise en kennis. De politici moeten dat gebrek aan ambtelijke capaciteit dan maar zelf oplossen door ambtelijke rollen te spelen. Dat is niet bepaald een vorm van werken die de gemeente als bestuurlijke organisatie op de langere termijn stabiel en sterker maakt. Voor allerlei basismateriaal en voor basisinvesteringen blijken de twee gemeenten te klein te zijn. Nu al investeren ze in gemeenschappelijk materieel, een inspirerend voorbeeld voor al die andere gemeenten die dat nog veel te weinig doen. Hun gemeenschappelijke ervaringen in kleinschalige samenwerkingsvormen brengen hen dichtertot elkaar. Het versterkt het argument dat de groei van kleinschalige samenwerking een interessante indicatie is voor mogelijke fusies.

Ik begrijp zeer goed dat deze twee burgemeesters in de huidige context de kunst van het mogelijke moeten beoefenen en vooral voort willen bouwen op de goede onderlinge verstandhouding. Zij moeten kijken naar wat politiek haalbaar is, ze staan ergens halfweg de toeren. Opmerkelijk is dat de partijkleur van deze twee burgemeesters verschilt: dat wijkt af van het beeld dat we bij de vorige fusies zagen, door CD&V-burgemeesters geleid. Het lijkt er daarom op dat vooral de vrees bij Aarschot en bij Diest te worden gevoegd tot die gemeenschappelijke voorkeur voor een 'grote' plattelandsgemeente heeft geleid. Maar wat hun voorstel dan vervolgens betekent voor de perspectieven van de buurgemeenten is ook nog de vraag.

De retoriek van 'samen tegen de stad' horen we op veel plaatsen. Dat is relatief onschuldig. Dit soort vriel politiek taalgebruik slaat in Vlaanderen aan. Dat ze op die manier allerlei stereotypes over 'de stad' bevestigen, het zij zo. Als hun nieuwe gemeente beter in staat

zou zijn om bijvoorbeeld een selectiever woonbeleid en een krachtiger openruimtebeleid te voeren, dan nemen we er die retoriek zelfs bij. Laten we het stil houden: die vergrote plattelandsgemeente voert dan feitelijk een stedelijk beleid, zonder administratief bij de stad te horen. Het is wel grappig Aarschot en Diest hier als stad vermeld te zien waar dan de afstand tot de burger zo onwerkelijk veel groter zou zijn dan in de gezellige plattelandsgemeente. De collega's in Aarschot en Diest kunnen beide burgemeesters ongetwijfeld snel leren dat het begrip afstand daar zeer relatief is. Er bestaan ook veel clichés over het zogenaamde platteland, waar 'iedereen iedereen kent'.

Ik begrijp dat beide burgemeesters hun huidige administratieve grenzen als norm nemen om over een nieuwe gemeente te praten. Maar moet dat de norm worden voor heel Vlaanderen? We weten dat de fusie van 1976 slecht is uitgevoerd. Dat lezen we ook in het artikel: Tielt en Houwaart zijn eerder op Aarschot gericht, Meensel-Kiezezem op Tienen en Sint-Joris-Winge op Leuven. We weten ook dat in veel van die kunstmatig samengestelde gemeenten bewoners soms nauwelijks een band hebben met die administratieve gemeente. Ze hechten veel belang aan hun woonomgeving en dorp, dat zeker wel. De burgemeesters denken hier te veel vanuit hun eigen politieke ruimte en die verwarren ze met de maatschappelijke werkelijkheid.

Het is dus al niet zeker dat dit voorstel van fusie tot een voldoende grote plattelandsgemeente zou leiden. Het gaat bovendien niet alleen om een fusie met Aarschot (Tielt-Winge) of met Diest (Bekkevoort). Het alternatief kan evengoed zijn: verschillende fusies van de verschillende dorpen met Aarschot, Tienen, Diest en in sommige alternatieven zelfs met Leuven. De foute fusies van 1976, toen gecontesteerd omdat ze te weinig rekening hielden met maatschappelijke patronen, worden nu te zeer de niet gecontesteerde politieke norm. Hier bereiken we de grenzen van de spontane fusies en is de Vlaamse overheid duidelijk aan zet: fusies in het Hageland zijn niet alleen een zaak van bijziende burgemeesters. Fusies zijn er niet alleen voor de lokale besturen, ze zijn evenzeer een instrument voor Vlaams stedelijk en openruimtebeleid.

Het idee van een fusie is dus zeker niet vergezocht. De argumenten van de burgemeesters zijn valabel en geven een goed uitzicht op de zwakke bestuurskracht van veel gemeenten. Maar nog eens de Vlooybergtoeren beklimmen en goed rondkijken kan helpen: er zijn nog andere vergezichten. ■

FILIP DE RYNCK IS COLUMNIST VAN LOKAAL

Joris Gaens

burgemeester

Voeren

Joris Gaens, burgemeester van Voeren, kreeg het estafettestokje van Freddy Van de Putte, gemeenteraadsvoorzitter van Melle, om een vragenlijstje à la Proust te beantwoorden. Aan het eind geeft hij het door aan een andere lokale politicus, van een andere partij en ver van zijn woonplaats.

Wat betekent burgemeester zijn voor jou? Een erg mooie, maar ook veeleisende opdracht, waarbij je kunt meewerken aan projecten die je gemeente nog mooier en beter maken.

Wat was je eerste politieke daad (in de ruimste betekenis)? Omdat ik pas sinds 1 januari 2020 burgemeester ben, is dit de opmaak van het meerjarenplan en als concreet project het invoeren van het nieuwe huisvuilophaalstelsel Optimo.

Kom je uit een politiek nest? Ja. Verschillende familieleden hebben in de gemeente- of OCMW-raad gezeten.

Wat zie je als je grootste prestatie? Het coördineren en in goede banen leiden van de coronacrisis.

Neem je dit ambt mee naar huis? Ja, absoluut. Dat kan ook moeilijk anders.

Heb je vrienden in de politiek? Zeker, binnen de partij heerst er een goede sfeer.

Met wie overleg je het eerst als je een belangrijke politieke beslissing moet nemen? Met mijn voorganger Huub Broers, die 19 jaar ervaring heeft als burgemeester.

Wat vind je zelf je meest uitgesproken positieve eigenschap? Mijn luisterbereidheid en rust op basis waarvan ik een samenvattend oordeel vel.

Welke eigenschap bij jezelf betreur je het meest? Ik kan nogal eens wegdromen.

Welke eigenschap waardeer je het meest bij een oppositiedid?

Dat ze redelijk zijn en meedenkend constructieve punten aanbrenghen.

Met welke historische figuur identificeer je je het meest?

Eerlijk gezegd, geen idee.

Wie zijn je huidige helden? De vrijwilligers die zich belangeloos inzetten, en de vele zorgverleners tijdens deze crisis.

Waar zou je nu het liefste zijn? Op mijn mountainbike op de Voerense veldwegen.

Welk woord of welke zin gebruik je te vaak? Super en prima.

Wat is je meest gekoesterde bezit? Mijn familie en dierbaarste vrienden.

Wat is volgens jou de diepste ellende? Oorlog en een familielid verliezen.

Wat is je favoriete bezigheid? Fietsen.

Ga je nog af en toe op café in de gemeente? Ja.

Wat is je motto? Enkel door hard te werken bereik je iets in het leven, maar geniet zeker ook tussendoor.

Aan wie geef je de estafettestok door? Aan Marlon Pareijn, schepen in Geel en oud-studiegenoot uit Leuven.

DANIEL GEERBERGTS

Wat vinden lokale beleidsmakers en regiojournalisten nu echt van elkaar?

Ze hebben elkaar nodig en schieten doorgaans goed op met elkaar. Het belet burgemeesters en schepenen niet om kritisch te kijken naar regiojournalistiek. Ria Goris van de opleiding journalistiek van de Erasmushogeschool Brussel voerde samen met de VVSG een onderzoek uit over regiojournalistiek en lokaal beleid. Sociale media spelen daarbij een steeds sterkere rol.

Un marriage de raison. Daarmee vergeleek een van de bevroegde beleidsmakers de relatie tussen beide groepen. De ene kant moet dagelijks een aantal nieuwsitems uit zijn mouw schudden, de andere kant wenst zoveel mogelijk exposure. Onderzoeker Ria Goris van de Erasmushogeschool Brussel ondervroeg samen met laatstejaarsstudenten journalistiek 27 burgemeesters of schepenen en 26 regiojournalisten van de grote krantengroepen

in centrumsteden. Ze lanceerde ook online enquêtes waaraan respectievelijk 139 lokale journalisten en 201 burgemeesters en schepenen deelnamen. Wat zijn de belangrijkste vaststellingen?

Geen nieuwswaardigheden

Aan regiojournalistiek doen is een duur gegeven voor kranten: ze houden journalisten aan het werk die slechts een beperkt geografisch gebied cove-

Driekwart van de bevroegde journalisten ziet zichzelf als waakhond van de lokale democratie. 'Er is een stijgende macht van politici door de rechtstreekse lijn met burgers, de deur staat open voor politieke propaganda.'

ren. Door het afkalven van abonnementen en advertentie-inkomsten, een internationale trend, komt regiojournalistiek her en der onder druk. In sommige buurlanden, zoals Nederland en Engeland, is er zelfs sprake van 'nieuwswoestijnen': gemeenten of gebieden die verstoken blijven van plaatselijk nieuws. Een slechte zaak voor politieke participatie, want voor de opkomst bij verkiezingen bijvoorbeeld zijn lokaal opererende, onafhankelijke nieuwsmedia zeer belangrijk. Is er ook bij ons reden tot bezorgdheid? Op de stelling 'Mijn gemeente komt voldoende aan bod in de regiopers' antwoordt 53% van alle respondenten positief. 25% van de deelnemende burgemeesters en schepenen vindt dat dit niet het geval is, en 22% stipt 'neutraal' aan. Voor de gemeenten met minder dan 15.000 inwoners ziet het er enigszins anders uit. Van de beleidsmakers in deze groep meent 40% dat de eigen gemeente voldoende aan bod komt, 40% vindt van niet. Coverage van kleinere gemeenten is dus wel een aandachtspunt, maar de situatie in Vlaanderen is verre van dramatisch in vergelijking met die in enkele buurlanden.

Kwantitatief of kwalitatief

Er is een behoorlijke dosis regionieuws, maar wat is de kwaliteit ervan? Hier zijn wel wat kanttekeningen te plaatsen. 'Regiojournalisten worden betaald voor de kwantiteit en niet voor de kwaliteit,' meent een van de bevroegde beleidsmakers, en legt zo meteen al de vinger op een pijnlijke plek. Een andere: 'Zij schrijven dingen zonder tijd te hebben om ze te verifiëren. Veel te weinig tijd om te checken of om andere bronnen ook een keer te consulteren.' Beleidsmakers tonen zich kritisch op een aantal punten. De stelling 'Het gebruik van kant-en-klaar nieuws neemt toe' wordt door 81% van de bevroegden beaamd. De stelling 'Bij het selecteren van onderwerpen wordt steeds meer

Het leeuwendeel van de journalisten is tevreden over hun contacten met lokale beleidsmakers.

rekening gehouden met klikcijfers' door 73%. Ruim vier op de vijf geven aan dat sensationisering van het regionieuws toeneemt, wat in de face-to-face interviews gelinkt wordt aan een cultuur van klikcijfers. Verder rapporteren ze een stevige dosis ontevredenheid over het checken van informatie (49%, tegenover 28% tevreden), de accurateheid van de berichtgeving (42%, tegenover 34% tevreden), het kaderen van informatie via titels en intro's (46%, tegenover 26% tevreden) en het kritisch gehalte van de regiopers (35%, tegenover 29% tevreden). 'Ik heb niet het gevoel dat ze die informatie dubbelchecken. Afhankelijk van de tijd die ze hebben, kunnen ze zaken zonder meer letterlijk overnemen. Wat soms een voordeel heeft als schepenen, dat ga ik ook niet ontkennen,' vertelt een van de geënquêteerden. Beleidsmakers doen zelf hun profijt met deze ontwikkelingen: al dan niet in samenwerking met professionele communicatiediensten leveren ze kant-en-klaar materiaal aan regiojournalisten. Een andere respondent nuanceert: 'Een aantal journalisten doen de moeite om commissievergaderingen te volgen en dat voel je dan ook wel aan de manier waarop ze aan verslaggeving doen. Een aantal anderen baseren zich grotendeels op persartikels allerhande, en daar heb ik het gevoel dat er niet altijd gecheckt wordt.' Heel wat burgemeesters en schepenen zijn zich bewust van de grote druk waaronder veel regiojournalisten werken, en van het feit dat velen per lijn of per 'contentitem' betaald worden. Het neemt niet weg dat

wat meer diepgang gewaardeerd zou worden. Zo meent een beleidsmaker: 'Ze moeten het de politiek en het beleid moeilijker maken. Ik vind ook dat de media te weinig scherp zijn, te weinig uitdagen.'

Herkennen de regiojournalisten zich in deze kritiek? Ook zij kregen bepaalde stellingen over evoluties voorgelegd. 62,5% gaat akkoord met 'Het gebruik van kant-en-klaar nieuws neemt toe' en 72% is het eens met 'Bij het selecteren van onderwerpen wordt steeds meer rekening gehouden met klikcijfers'. De meerderheid, 66%, is het oneens met 'Ik heb meer tijd (dan vijf jaar geleden) om dossiers uit te spitten', slechts 8% gaat hier wel mee akkoord. De meeste regiojournalisten voor kranten werken freelance, en ze worden effectief betaald om een bepaalde kwantiteit aan items te leveren. Driekwart van de bevroegde journalisten ziet zichzelf wel als waakhond van de lokale democratie. Ze zouden meer open toegang willen krijgen tot ambtenaren. Ruim een derde van de bevroegde regiojournalisten zegt on the record te kunnen praten met ambtenaren van verschillende diensten, een ander derde is het hier niet mee eens. Wel vindt 67% dat burgemeesters en schepenen voldoende informatie leveren, en geeft 70% aan dat ze makkelijk toegang krijgen tot de informatie die ze vragen.

Vrienden of kennissen?

Het leeuwendeel van de journalisten, wel 83%, toont zich tevreden over hun contacten met lokale beleidsmakers. In de face-to-face enquêtes geven meer journalisten aan bevriend te zijn met beleidsmakers, dan omgekeerd. Beleidsmakers aarzelen dus vaker om een regiojournalist een vriend te noemen, de meesten houden het op kennissen en op 'een goede professionele relatie'. Een van de beleidsmakers: 'We moeten eerlijk zijn: regionale journalistiek heeft heel veel met persoonlijke contacten te

De stelling ‘het gebruik van kant-en-klaar nieuws neemt toe’, wordt door 81% van de beleidsmakers beaamd.

maken omdat het een kleine wereld is. Je komt veel dezelfde mensen tegen.’ Beide groepen zijn zich bewust van hun onderling verschillende rollen, zoals in deze uitspraak: ‘Ik vind niet dat je kunt verwachten van een journalist dat die bevriend met jou moet worden. Ik vind ook niet dat een journalist bevriend kan zijn met een politicus. Er moet een afstand zijn, zodat ieder zijn objectiviteit kan behouden.’ Een journalist merkt op: ‘Het is een dunne lijn, maar dat er vriendschappen ontstaan is logisch. Het is zaak om de objectiviteit te bewaren.’ Dit is in de praktijk niet altijd zo eenvoudig.

De voordelen van een warme of goedemiddelike omgang zijn volgens beleidsmakers dat zij zo beter achtergrondinformatie en context kunnen geven aan journalisten (78% van de bevroagden) en nieuwsitems kunnen suggereren (74%). De bevroagde regiojournalisten geven aan dat ze zo meer en sneller informatie kunnen verkrijgen en beter op de hoogte blijven van bepaalde ontwikkelingen. Beide groepen wijzen op dezelfde nadelen: een te amicaal contact kan een perceptie van partijdigheid creëren, de objectiviteit of kritische blik effectief in het gedrang brengen en spanningen opleveren in geval van kritische berichtgeving.

Rol van sociale media is dubbel

‘Het is wachten op de eerste gekke tweet zodat de waan van de dag kan losbarsten bij de redactie en dan zijn we vertrokken.’ Een van de regiojournalisten drukt het nogal cynisch uit. Zijn kritiek op het vaak polemische karakter van sociale media en de im-

pact hiervan op de regioberichtgeving wordt wel wijd gedeeld door zowel regiojournalisten als beleidsmakers. Liefst 77% van de bevroagde beleidsmakers gaat akkoord met de stelling ‘De rol van onafhankelijke lokale en regionale media wordt steeds meer overgenomen door sociale media’. Ooit was er het fenomeen ‘Jos aan de toog’: wat hij aan kritiek spuide, passeerde zonder veel aandacht. Met ‘Jos op Facebook’ is het een ander verhaal: Jos’ klachten krijgen ineens een andere weerklank. Ze zijn een interessante bron van plaatselijk nieuws. Of dat nieuws nu klopt of niet, de regiopers besteedt veel te veel aandacht aan berichten op sociale media, vindt 57% van de bevroagde beleidsmakers. ‘Bepaalde mensen krijgen vaak een immense megafoon. Die is niet in verhouding tot hoe maatschappelijk relevant ze zijn. Maar ze krijgen die wel. En ze krijgen die herhaaldelijk.’ Ook regiojournalisten tonen zich bezorgd over de impact van sociale media, een niet meer te negeren en belangrijke bron voor nieuws. Een regiojournalist: ‘Door deze evolutie is journalistiek relevanter dan ooit. Tegelijk is het een sector die onder druk staat en die onkritische sociale media vaak achterna-holt met kritische berichtgeving.’ Ook hier gaan beleidsmakers volop mee met de evolutie. Ze zetten zelf sociale media in om een onderwerp in de media te zetten (71% beaamt dit), maken van sociale media gebruik om burgers te informeren over hun beleid (92%) en soms ook om tegenwicht te bieden aan lokale media (54%). Ze gebruiken sociale media vooral als zen-

der, veel minder om naar meningen te peilen of een debat te stimuleren. Twee derde van de beleidsmakers en de helft van de journalisten menen dat het belang van mainstreammedia afneemt door sociale media als rechtstreeks communicatiekanaal met de burgers. Voor journalisten is dat een reden tot bezorgdheid in een mediamarkt die al sterk onder druk staat. Een van de bevroagde regiojournalisten stelt zelfs: ‘Vandaag heeft de lokale beleidsmaker de journalist niet meer nodig om zijn boodschap te verspreiden.’ Naast de bezorgdheid om de eigen broodwinning, leeft er onder sommige journalisten nog een andere: ‘Er is een stijgende macht van politici door de rechtstreekse lijn met burgers, de deur staat open voor politieke propaganda.’

It takes two to tango. Met sociale media als eigen zendkanaal lijkt het overwicht in deze dans naar beleidsmakers over te hellen. Evoluties binnen de media zetten het economische verdienmodel van de regiojournalistiek onder druk, wat zich voor regiojournalisten vertaalt in beperkte tijd om artikels uit te werken. Sociale media, ook van allerlei burgers, fungeren bovendien als een ‘vijfde macht’. Het belang van sterke, onafhankelijke en onpartijdige media voor lokale democratie wordt er niet minder om. ■

RIA GORIS IS ONDERZOEKER EN DOCENT OPLEIDING JOURNALISTIEK VAN DE ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL

Het volledig onderzoeksrapport is te lezen op www.vvsg.be

Laten we samen

uw missie realiseren

ing.be/publicsector

Dromen van een grote plattelandsgemeente

Als het van burgemeester Rudi Beeken afhangt, zal zijn Tielt-Winge met een andere plattelandsgemeente fusioneren, het liefst met Bekkevoort. Al heeft Hans Vandenberg, de burgemeester daar, zijn eigen partij er nog niet van overtuigd, zelf ziet hij veel voordelen. Als burgemeester van een grotere plattelandsgemeente hoeven ze geen tweede viool te spelen, wat wel het risico is bij een fusie met respectievelijk Aarschot en Diest.

In de corona-luwe weken begin juli bieden Rudi Beeken (Open VLD), burgemeester van Tielt-Winge, en Hans Vandenberg (CD&V), burgemeester van Bekkevoort, me een Gempebier aan op het terras van de Gempemolen. We zitten vlak bij het gouden kruispunt waar in de jaren tachtig een houtzagerij in de KMO-zone met zoveel succes op de doe-het-zelfmarkt is gesprongen dat daarna een hele rist ketenwinkels volgde. Vanop dat gouden kruispunt kijk je richting Aarschot, Leuven, Tienen en Diest. In het weekend rijden de auto's noord-zuid naar de winkels op het kruispunt en terug, terwijl het woon-werkverkeer op wekdagen oost-west georiënteerd is. Bekkevoort is meer gericht op Diest, terwijl het in Tielt-Winge bijna per deelgemeente een andere kant uit gaat: Tielt en Houwaart richting Aarschot, Meensel-Kiezegem naar Tienen en Sint-Joris-Winge naar Leuven.'

Het platteland is de stad niet

De twee burgemeesters vallen met de deur in huis. Ze zijn bang dat ze zonder eigen initiatief tot een fusie

worden gedwongen en dat Tielt-Winge bij Aarschot moet, Bekkevoort bij Diest, Glabbeek bij Tienen en Lubbeek bij Leuven. Het gaat hun om het zelfbehoud van Bekkevoort en van Tielt-Winge dat meer gediend is met een doorgedreven samenwerking dan door op te gaan in een stad als Diest en Aarschot.

Rudi Beeken: 'We zitten niet te wachten op een fusie met Aarschot, er is in Tielt-Winge een grote bereidheid om een grote landelijke gemeente te worden. Daarom heb ik alle buurgemeenten tijdens de vorige legislatuur aangeschreven, ik heb twee negatieve reacties gekregen en een positieve, namelijk van Bekkevoort, al wil Hans Vandenberg liever nog wat afwachten.' De Tielt-Wingse burgemeester Rudi Beeken zou het liever anders zien. 'Anders wordt het in onze plaats beslist en hebben we het zelf niet meer in de hand. Liever nu goede samenwerking opzetten, liever een grote landelijke gemeente worden dan dat Bekkevoort met Diest en Tielt-Winge met Aarschot fusioneert, want dan zijn we telkens het vijfde wiel aan de wagen. Die pro-

vinciestadjes zouden het voor het zeggen hebben en meer inwoners krijgen.' Waarom eigenlijk als de bevolking toch al voor winkelen, middelbare scholen en cultuur naar Aarschot respectievelijk Diest gaat? Volgens Rudi Beeken heeft de bevolking er een andere mentaliteit en vergt het platteland een andere manier van besturen dan een stad. 'De manier van werken is compleet verschillend. Op het platteland zit je korter op elkaar en we weten wat wij aan elkaar hebben. Met de Aarschotse burgemeester, mijn partijgenote Gwendolyn Rutten, kan ik niet zo'n gesprek voeren als met Hans Vandenberg, en dat ligt niet aan haar.' Ook Hans Vandenberg ziet duidelijke verschillen: 'In de stad is de betrokkenheid van de burger niet zo groot, met alle voor- en nadelen. Als burgemeester van een plattelandsgemeente word je elke dag gebeld om burenruzies op te lossen. In de stad bellen ze de ambtenaar, in een kleinere gemeente de burgemeester of de schepen. Dat heeft allebei voor- en nadelen.' Volgens de burgemeesters zijn hun inwoners niet gediend met een fusie met

DANIEL KLEBERGERS

Het zelfbehoud van Bekkevoort en van Tielt-Winge is meer gediend met een doorgedreven samenwerking dan door op te gaan in een stad als Diest en Aarschot.

een stad. 'Bij alle tevredenheidsonderzoeken zijn de inwoners van een plattelandsgemeente veel tevredener over hun lokale bestuur dan in de stad. De burgers appreciëren dat lokale beleid. Wij scoren telkens goed in het Nieuwsblad. In de steden zijn de burgers veel minder tevreden. Maar *Brussel* wil dat niet zien,' zegt Rudi Beeken. Volgens Hans Vandenberg gaat het vooral om de druk, en ook de mentaliteit is anders. 'Hier gebeurt alles familiair.

Voor mij is dat trouwens de reden om politiek te bedrijven.'

Rudi Beeken: 'De politiek begint hier, bij de lokale politici. Als mensen hier misnoegd zijn, zijn ze dat nog meer tegenover de andere overheden. In een kleine gemeente is de eerste lijn korter. De afstand is zeer klein.'

De spoeling is dun

Bekkevoort telt 6500 inwoners, Tielt-Winge 10.500. Allebei de burgemees-

ters staan dicht bij hun bevolking. Maar ze merken ook dat de spoeling dun is. Er zijn weinig raadsleden met kennis van financiën. 'De groep mensen die bekwaam zijn om een gemeente te besturen, is op één hand te tellen. Als je van de 21 raadsleden er vijf hebt waarmee je de uitvoerende mandaten kunt vullen, ben je zeer goed af.' Hans Vandenberg stelt hetzelfde vast in Bekkevoort, maar hij vindt ook dat je als lokale politicus een dik vel moet

Rudi Beeken:

'Medewerkers vallen uit de lucht over pakweg een KB uit 1987. Als je het als burgemeester of schepen niet opvolgt, weet je het niet. Na een fusie zouden we de zaakjes beter kunnen opvolgen in deze almaar ingewikkelder wordende samenleving.'

Hans Vandenberg:

‘Hier gebeurt alles familiair. Voor mij is dat trouwens de reden om politiek te bedrijven.’

hebben. ‘Wat je als lokale politicus al niet over je heen krijgt. En toch moeten alle rekeningen kloppen en betaald worden op het einde van de rit.’ Zijn collega van Tielt-Winge zou het willen maar hij kan het niet, geld toveren. ‘Op jaarbasis en voor de hele legislatuur moeten we break-even draaien. Dat is het enige bestuursniveau, samen met de provincie, die dat moet. Leuven is tien keer zo groot als Tielt-Winge, mijn collega daar moet weinig zelf doen, hij heeft overal budget voor en een ambtenarij. Wij hebben geen medewerkers maar wel dezelfde bevoegdheid. En dikwijls moeten we zelf op de hoogte zijn of de dingen zelf doen, want de medewerkers vallen uit de lucht over pakweg een KB uit 1987. Als je het als burgemeester of schepen niet opvolgt, weet je het niet. Na een fusie zouden we de zaakjes beter kunnen opvolgen in deze almaar ingewikkelder wordende samenleving.’

Bereid tot slachtofferschap

‘In een plattelandsgemeente sta je dicht bij de burger en lever je de nodige knowhow. Als ze me bellen over een gat in de weg, dan is die over een week hersteld, toch als wij zelf de wegbeheerder zijn. Lokaal kun je politiek effectief iets doen. Maar als het bestuur iets groter is, heb je schepenen die beter bij de pin-ken zijn en een administratie van een hoger niveau waardoor we de mensen beter kunnen dienen.’ Dat Rudi Beeken daardoor in 2025 wel eens burgemeester af kan zijn, is geen bezwaar. ‘Ik ben bereid me te slachtofferen. Zoiets heet democratie. Hans en ik eten geen boterham minder als we geen burgemeester meer zijn. De politiek wordt sowieso het eerste slachtoffer want er zullen minder politici zijn, die kosten gaan als

eerste verminderen. Ik ben voor een zo klein mogelijke overheid.’

‘Als bestuurder moet je vooruitdenken, anders blijf je als klein bestuur moeilijk overeind.’ Bovendien weet Rudi Beeken dat de vorige fusie niet verteerd is, onder meer omdat niemand blij is met de naam Tielt-Winge, een uitvinding van de fusie van 1976 die wekelijks nog voor verwarring zorgt met Wingene en Tielt, nota bene twee gemeenten in West-Vlaanderen. Voor zijn part mag de nieuwe naam naar de Molenbeek verwijzen of naar Meensel-Kiezegem, Houwaart of Bekkevoort.

Af van eenmansdiensten

Volgens Hans Vandenberg kun je het niveau van het personeel ook niet vergelijken met de stad. Rudi Beeken springt er gauw op in. ‘Als we fusioneren, hebben we minder politici en kunnen we onze administratie versterken.’ In beide gemeenten zijn er eenmansdiensten, waardoor sommige vragen in de vakantietijd een maand blijven liggen. ‘Als we fusioneren geeft de ene de taken door aan de ander.’

In elk geval werken de gemeenten al intens samen, zodat medewerkers op sommige domeinen de taken delen, als een back-up. Een dubieus neveneffect is dat werknemers van Bekkevoort op vacatures in Tielt-Winge solliciteren en ze dikwijls als beste uit de bus komen. Het strekte al tot lering, want op het niveau van het OCMW zullen alle aanwervingen binnenkort samen gebeuren.

Intense samenwerking

Al zijn de twee burgemeesters van verschillende partijen, ze voelen elkaar goed aan. Samen zetelen ze in het

politiecollegie Hageland met Geetbets, Glabbeek en Kortenenaken. Het hoofdkantoor van politiezone Hageland bevindt zich trouwens in Bekkevoort, al heeft Tielt-Winge een eigen project, omdat het gouden kruispunt er een eigen handhaving vergt. In de politiezone was tijdens de vorige legislatuur Beeken de eerste drie jaar voorzitter en Vandenberg de laatste drie jaar, deze beleidsperiode is dat precies andersom. ‘We houden het zuinig, want we kennen onze belastingbetalers persoonlijk,’ zegt Rudi Beeken alweer gevat. ‘De bijdrage zit heel goed, we betalen gemiddeld 70 euro per inwoner tegenover 120 euro per inwoner in een gemiddelde Vlaamse gemeente,’ zegt Hans Vandenberg. Op tien jaar tijd is die bijdrage niet verhoogd, al tellen de gemeenten ondertussen meer inwoners.

Samen zitten ze ook in het sociale verhuurkantoor met Diest, en in de hulpverleningszone die de helft van Vlaams-Brabant bedient. In Ecowerf vormen ze een cluster waarvan Rudi Beeken de voorzitter is, terwijl bij de sociale tewerkstelling (IGO) Hans Vandenberg de voorzitter is. Bekkevoort kon dit voorjaar op tijd de medewerkers van de thuiszorg van Tielt-Winge van mondklappers voorzien. Hans Vandenberg: ‘De ene kan beter dit, de andere dat, nu kopen we samen een grote veegmachine.’ Rudi Beeken is er enthousiast over want op maat van Tielt-Winge zou het een kleine veegmachine geworden zijn, te klein voor de honderd kilometer weg in Tielt-Winge. Nu kunnen ze zich een groter exemplaar permitteren want het zal altijd in het getouw zijn. Samen hebben ze een grote gemeenschappelijke grens. Ze hebben besloten om nog

meer machines samen aan te kopen, zelfs een loods.

Bekkevoort heeft eigen onderwijs en een autobus. Tielt-Winge heeft maar af en toe een bus nodig, maar beschikt dan weer over een grote vrachtwagen. Ondertussen hebben ze de nodige ervaring, juridisch en technisch, om ze tegen elkaar uit te wisselen.

Ook op het vlak van OCMW wordt al veel samengewerkt. Tielt-Winge telt veel sociale diensten, denk maar aan een collectieve autonome dagopvang, een sociaal restaurant, een crèche. Bekkevoort heeft dat minder, al zijn er evengoed mensen die het erg nodig hebben, maar om dit te organiseren heb je een kritieke massa nodig. Bekkevoort zal op een groter bootje moeten stappen. Samen organiseren ze alvast de thuiszorg. Tielt-Winge produceert warme maaltijden, in Bekke-

voort organiseren ze het voorlopig nog zelf, maar vanaf januari zal dat door Tielt-Winge gebeuren.

En ideologie?

We rijden via holle wegen naar een hoog plateau met rijp graan en boomgaarden vol doorhangende perelaars tot aan de Vlooybergtoeren, de trap in cortenstaal die alleen maar naar vergezichten leidt en die in Vlaanderen wereldbekend is geworden door de televisieserie Callboys. Langs residentiële wijken komen we uiteindelijk weer bij het gouden kruispunt terecht. Op mijn vraag waar politiek dan het ideologische verschil zit, antwoordt Rudi Beeken met een tegenvraag: 'Ken jij het verschil tussen een socialistische of een liberale asfaltweg?' Volgens mij bestaat er in asfalt geen verschil. 'Juist,' zegt Rudi Beeken, die zowel

van de vorige meerderheid (met SP.A) als van de huidige meerderheid (met CD&V) de unanieme goedkeuring heeft om een fusie voor te bereiden. 'Als burgemeester doe ik voor de liberalen een slechte zaak. Er zit dus echt geen strategie achter. In Bekkevoort staat de CD&V het sterkst.' De enige reserves ontmoet Hans Vandenberg in zijn lokale partij want zijn medepartijgenoten staan afwachtend tegenover een fusie, terwijl de oppositie en de coalitiepartner in Bekkevoort ook neigen naar een fusie. Maar de burgemeester moet het toegeven: 'Je ziet ons naar elkaar groeien. Tja, het klikt met Tielt-Winge.' En hij beseft dat corona sommige processen misschien zal doen versnellen. ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

GA VOOR EEN HARTVEILIGE GEMEENTE. U REDT ER LEVENS MEE.

Wanneer een van uw inwoners getroffen wordt door hartfalen, is zijn of haar overlevingskans het grootst als **binnen de 6 minuten** gestart wordt met de reanimatie met behulp van een AED.

Het Facilitair Bedrijf van de Vlaamse Overheid sloot een **raamcontract** af met CardioService, waardoor het nog makkelijker wordt om uw gemeente van AED's* te voorzien.

Intekenen kan via overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten-en-raamcontracten

Referentie raamcontract: 2016/HFB/VOPMB/32440

* Vol- of semi-automatisch toestel (Primedica PAD of AS), aankoop of huur, binnen of buitenkast, met of zonder installatie/onderhoud en opleiding. Vanaf 845 euro excl 6% btw.

CardioService
every second counts

Zeger Debyser

Politiek parcours

In 2012 nam ik voor de eerste keer deel aan de gemeenteraadsverkiezingen. Ik werd verkozen vanop de vijfde plaats op de lijst van N-VA. Onze partij kwam in de oppositie terecht. In 2014 werd ik fractieleider. In 2018 werd ik opnieuw verkozen vanop de derde plaats. Nu ben ik vicefractieleider. Opnieuw in de oppositie. In 2019 stond ik als opvolger op de Europese lijst voor N-VA. Ik volg de thema's ruimtelijke ordening, mobiliteit, erfgoed, groenbeleid.

Introductie in de gemeentepolitiek

We kregen opleiding vanuit de afdeling en de partij, ook via opleidingsavonden van de VVSG, die ik trouwens erg goed vond. Maar het echte gemeenteraadswerk leerde ik vooral in de praktijk. Ik had het voordeel oppositie te mogen voeren tegen een monument als burgemeester Louis Tobback. Zo leer je snel het klappen van de zweep.

Informatievergaring

Ik ben een wetenschappelijk onderzoeker, dus van nature kritisch en nieuwsgierig. Ik spit dus graag dossiers uit. Ik maak gebruik van publieke documenten, van het inzage-recht, maar ik val ook terug op een uitgebreid netwerk van burgers die zelf problemen – en oplossingen – komen signaleren. Ik sla heel weinig gesprekken af en steek dan ook heel veel tijd in luisteren naar de bezorgdheden van de burger, de verenigingen, de actiegroepen...

Werk in coronatijd

Het is anders. Ik mis het persoonlijk contact, dat is wel duidelijk. En ik heb mezelf – ik ben viroloog – moeten inhouden om niet deel te nemen aan enkele protestacties, want die zijn nu niet toegestaan. Ik vind het jammer dat in deze tijden enkele dossiers worden doorgeduwd zonder dat inspraak kan worden gegarandeerd. In onze stad werd wel snel overgeschakeld op digitale vergaderingen, maar ik verkies toch het debat met een fysiek publiek.

BESTE REALISATIE

Realisaties doe je meestal dankzij de inzet van meerdere mensen; maar de redding van het auditorium Maisin op de Hertogensite in Leuven, ja, daar ben ik trots op. En ook op de kastanjabomen die ik na epische debatten met Louis Tobback heb weten redden aan de K. Mercierlaan.

Ik ben heel graag gemeenteraadslid. Ik ben arts, maar heb nu geen patiënten. Burgers helpen compenseert dat. Maar als ik echt mag dromen, zou ik ooit willen afsluiten met een schepenambt. Betere en eerlijke ruimtelijke ordening, respect voor oude bomen en voor erfgoed in een echt participatieve stad, ja, daar droom ik van.

STEFAN DE VEGEER

Projectentool smeedt samenwerking tussen politici en administratie

ZEDELGEM – Om alle gemeentelijke projecten goed op te volgen, mogelijke obstakels tijdig op te ruimen en vooral om projecten binnen een vooropgestelde termijn en dito budget uit te voeren, ontwikkelde Zedelgem zijn projectentool. De tool is door elke medewerker en elk lid van het schepencollege altijd raadpleegbaar op het extranet/intranet van de organisatie en biedt in één oogopslag de stand van zaken van bijna 300 gemeentelijke projecten, zowel met een externe als met een interne focus.

Voor Sabine Vermeire, sinds vier jaar algemeen directeur in Zedelgem, is het nodig dat bestuurders en management altijd een actueel overzicht van geplande projecten hebben. 'Het gaat niet alleen om investeringen maar ook om allerhande elementen die denkwerk en uitvoeringswerk vergen en de reguliere werking overstijgen.' Zedelgem bracht de informatiebehoefte grondig in kaart bij alle verschillende belanghebbenden. 'Het college wilde graag snel op de hoogte zijn van knelpunten die de projectvoortgang bemoeilijken,' zeggen burgemeester Annick Vermeulen en Jurgen Dehaemers, schepen bevoegd voor onder andere IT. Ook algemeen directeur Sabine Vermeire vindt het belangrijk om een totaaloverzicht te hebben van lopende, geplande en nieuw in te plannen projecten zodat ze op gestructureerde wijze de projectvoortgang kan monitoren en kan bijsturen waar no-

dig. 'Iedere drie maanden hou ik hierover een kort overleg met elke trekker. Verder vind ik het handig om kwesties die tussen de rondes beleidsplanning en budgetwijziging vallen in de tool op te nemen en in overleg toe te wijzen. Zo kun je de vinger aan de pols houden en zijn er geen losse eindjes.'

Ook medewerkers weten graag welke projecten in Zedelgem lopende zijn. Dit bleek bij de zelfevaluatie die Zedelgem begin 2019 uitvoerde in het kader van de organisatiebeheersing. 'Medewerkers zijn op de hoogte van de projecten van hun directe collega's en die van hun eigen dienst, maar hebben dikwijls weinig of helemaal geen weet van waar de andere collega's en diensten aan werken. Het is niet alleen interessant dat iedereen weet waar de organisatie mee bezig is, de informatie is vaak ook echt nodig, want het project van de ene dienst heeft heel vaak gevolgen voor de werking van een andere dienst, en diensten hebben elkaar vaak nodig om een goed resultaat te bereiken,' zegt David Rubben van de dienst sport, jeugd en evenementen, die met een tiental collega's meewerkte aan het ontwerp en de opzet van de projectentool.

Op anderhalve meter afstand van elkaar staan ze achter de nieuwe projectentool: Lore Vincke, Nathalie Steyaert, Sabine Vermeire, David Rubben, Annick Vermeulen, Anja Bardyn en Sébastien Demoor.

In de projectentool staan

- geplande projecten van gemeente en OCMW voor deze gemeentelijke legislatuur 2020-2025.
- de trekker (dienst en persoon) van een project en dienstoverschrijdende projecten.
- de bevoegde lokale bestuurder, burgemeester en/of schepens-trekker van een project.
- de stand van zaken en de evolutie van een project, en de eventuele obstakels voor de ontwikkeling en voortzetting.
- de start-, streef- en beoogde einddatum van een project.

Een project

- is eenmalig.
- heeft een uniek resultaat.
- bevat vele vernieuwende of andere elementen.
- is beperkt in tijd: met een duidelijk begin- en eindpunt.
- heeft een doorlooptijd van meer dan drie maanden.
- vereist meestal investeringen, maar er zijn evengoed projecten interne werking voor organisatiebeheersing, projecten volgend op de psychosociale risico-analyse of ter bijsturing van het retributiereglement.

Resultaatgericht werken

De projectentool is een mijlpaal in de evolutie naar resultaatgericht werken. 'De tool werkt responsabiliserend en maakt alles heel transparant. Ik werk er heel graag mee,' zegt Lore Vincke die met haar dienst Ruimte in veel projecten verweven zit. 'De projectentool is een ondersteunend instrument om iets te plannen en te realiseren binnen de afgesproken tijd. Daarnaast biedt de tool je duidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk is en heb je een aanspreekpunt, wat niet altijd zo vanzelfsprekend is want vele projecten zijn dienstoverschrijdend.'

Algemeen directeur Sabine Vermeire heeft bij de invoering weinig weerstand gevoeld, omdat de tool er mee op vraag van de medewerkers is gekomen en omdat hij zeer gebruiksvriendelijk is. 'Wel heb ik enig onbehagen bij sommige medewerkers opgemerkt. De ene dienst en/of medewerker komt (veel) meer aan bod in de tool dan een andere. Dit is logisch, gezien de verscheidenheid in opdrachten van de diensten. Zo zijn er diensten met veel beleidsruimte of diensten die zeer extern gericht zijn. Die hebben logischerwijze veel meer projecten dan diensten met een strakke taakstelling of diensten die intern gericht zijn. Zo heeft de dienst burgerzaken weinig ruimte voor creativiteit binnen haar wettelijk opgelegde taakstelling.' Daarom benadrukte Zedelgem intern dat de projectentool geen illustratie is van de verdeling van de werklast of de

complexiteiten. Of anders gezegd: de projectentool vertelt weinig tot niets over de reguliere werking waar eveneens iedere dag een pak inspanningen, deskundigheid en budget naartoe gaan. Daarom komen aankopen van nieuwe

De projectentool in Zedelgem is te definiëren als een 'projectenoverzicht': het is een intern werkinstrument en het dient in hoofdzaak voor monitoring en communicatie.

kinderbedjes voor de crèches er niet in voor, want dat is geen vernieuwende dagelijkse werking. Ook aankopen die onder het exploitatiebudget vallen zoals aankopen van warme maaltijden voor de dienstencentra, horen hier niet thuis, net zomin als alle aankopen die geen directe impact hebben op de burgers zoals de aankopen van nieuwe voertuigen.

Werk van de eigen IT-dienst

Sébastien Demoor en Carl Defeverre van de dienst IT namen deel aan de werkgroep 'projectentool' en waren dus van bij de start betrokken bij visie,

doelstellingen en opzet. Voor Sébastien Demoor is dat hard nodig. 'Elke IT-toepassing vertrekt vanuit een heldere projectdefinitie, het moet van bij de start duidelijk zijn welke data en output gewenst zijn en ook moet het duidelijk zijn wat níet het doel van de tool is.' Zo is de projectentool geen tool voor projectmanagement. De projectentool in Zedelgem is te definiëren als een 'projectenoverzicht': het is een intern werkinstrument en het dient in hoofdzaak voor monitoring en communicatie. Het doel is gericht en beknopt te informeren over wat de projecten beogen, wie de trekker en de bevoegde schepens zijn, wat de timing is en of er obstakels zijn die de uitvoering bemoeilijken en/of vertragen.

'Keep it simple.' Deze verwachting heeft de IT-dienst van Zedelgem goed ingelost. Zo kon de dienst communicatie de tool vlot integreren in het vernieuwde intranet/extranet van de gemeente Zedelgem dat webbased is en steeds tijd- en plaatsafhankelijk raadpleegbaar is. Louisa Lowyck van de dienst communicatie vindt de tool in ieder geval heel gebruiksvriendelijk. 'We kunnen met handige filters vlot overzichten en rapporten trekken.' Een andere handige functionaliteit is dat de rapporten meteen ook als rapportagedocument kunnen dienen voor de gemeente- en OCMW-raad bij de jaarlijkse rapportage organisatiebeheersing en de jaarlijkse beleidsrapportage. ■

DALILA DOUIFI IS DIENSTHOOFD COMMUNICATIE VAN ZEDELGEM

BBC en SDG's, een sterk duo

‘Lokaal beleid wordt niet alleen door de gemeente gemaakt, een hoop andere entiteiten geven het mee vorm. Als een lokaal bestuur die spelers mee wil opnemen in het verhaal van zijn meerjarenplan en de beleids- en beheerscyclus, zijn de duurzameontwikkelingsdoelstellingen een uitstekend aanknopingspunt. Ze kunnen de basis zijn van een gedeelde visie.’ Dat zegt Mattias Stepman, onderzoeker aan het Instituut voor de Overheid van de KU Leuven.

Het lokale bestuur is meer dan het gemeentebestuur. Autonome gemeentebedrijven, welzijnsverenigingen, politiezones, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, verzelfstandigingen in privaatrechtelijke vorm, ze maken allemaal mee lokaal beleid. Die manier van werken biedt voordelen van meer wendbaarheid of grotere specialisatie. Daar staat tegenover dat de samenhang van het gemeentelijke beleid erdoor bemoeilijkt kan worden of dat de financiële situatie inboet aan transparantie. In een gedeeld Vlaams steunpuntproject onderzocht de UGent de mogelijkheden van een financiële consolidatie over het hele lokale beleid heen. Het eindrapport is te vinden op steunpuntbestuurlijkevernieuwing.be/publicaties. Het Instituut voor de Overheid van de KU Leuven boog zich over de beleidsmatige consolidatie. Dat onderzoek is nagenoeg afgerond, Mattias Stepman geeft een inkijk in de belangrijkste conclusies ervan. ‘We hebben gekeken naar hoe de lokale besturen op beleidsmatig vlak omgaan met de beleids- en beheerscyclus en de meerjarenplanning. Beleidsmatig hebben ze daarin een veel grotere vrijheid dan op

financieel vlak. En we hebben onderzocht hoe de activiteiten van allerlei entiteiten rond het gemeentebestuur ingepast worden of kunnen worden in het meerjarenplan.’

Beleidsinstrument of verplicht nummer

De beleids- en beheerscyclus (BBC) is meer dan een financieel instrument. Dat werd bij de invoering zes jaar geleden benadrukt, maar het nam niet weg dat de BBC in eerste instantie vaak in het bakje van de schepen van Financiën en de financieel directeur terechtkwam. Dat het ook een beleidsmatig instrument is, is voor het overgrote deel van de gemeenten intussen duidelijk. Toch merkt Mattias Stepman nog altijd grote verschillen tussen lokale besturen. ‘Het blijft een leerproces. Sommige gemeenten gebruiken het meerjarenplan om hun beleid en strategische doelstellingen vorm te geven, voor andere blijft het een verplicht nummer. Het is belangrijk eigenaarschap te creëren voor de doelstellingen en de actieplannen, en die specifiek toe te wijzen aan bepaalde medewerkers. Zij kunnen dan ook instaan voor de opvolging en de communicatie. Een lokaal bestuur kiest het best ook voor

een coördinator of procesbegeleider, die ervoor zorgt dat het meerjarenplan een levend werkinstrument blijft gedurende de volledige bestuursperiode. Voor die coördinatie kijken we in de eerste plaats naar het managementteam dat de brug slaat tussen beleid en administratie. Het kan nuttig zijn om per beleidsdomein een coördinator te hebben. Een ander aandachtspunt is de opvolging van het meerjarenplan. Veel lokale besturen schieten daarin nog tekort. Voor doelstellingen en actieplannen worden nauwelijks indicatoren geformuleerd. Vaak ontbreken ook beschrijvende formuleringen, zoals waar een bestuur over vijf jaar wil staan met een bepaald beleidsonderdeel. Het ontbreken van die monitoring betekent dat een meerjarenplan nog te weinig wordt omgezet in de dagelijkse werking. Er worden wel veel middelen geïnvesteerd voor de opmaak van een plan, maar vervolgens gebeurt er in veel gemeenten te weinig mee.’

Beleidsmatige consolidatie

Het onderzoek kijkt verder dan het gemeentebestuur alleen. Veel andere entiteiten geven het lokale beleid mee vorm. Sommige moeten ook de BBC-

regelgeving volgen, zoals autonome gemeentebedrijven of welzijnsverenigingen. In dat geval is het stroomlijnen van het beleid relatief eenvoudig. Maar wat met bijvoorbeeld de intercommunales of de politiezones die de BBC niet moeten volgen maar die evengoed lokaal beleid voeren? Mattias Stepman: 'In de ideale wereld is er een gemeenschappelijke visie, schrijven al die entiteiten zich in het gemeentelijke meerjarenplan in, is het duidelijk wie wat doet en is er ook een goede monitoring van alle actieplannen en acties. Dat is wat we beleidsmatige consolidatie noemen. In de praktijk is het natuurlijk niet zo eenvoudig, zeker niet met de spelers uit de brede consolidatiekring die niet met de BBC moeten werken. De eerste stap is altijd een stakeholdersanalyse, het liefst per beleidsdomein: wie is met wat bezig? Pas als je daar een goed zicht op hebt, kun je alle spelers proberen mee te krijgen in het verhaal van het gemeentelijke meerjarenplan. In veel gemeenten staat dit nog in de kinderschoenen.'

De sterke basis

Zowel intern in het lokale bestuur als tegenover andere spelers kunnen de duurzameontwikkelingsdoelstellingen

Mattias Stepman:

'Beleid stroomlijnen is veel makkelijker als je uit een gedeelde visie vertrekt. De SDG's zijn zeer breed, ze zijn transversaal, ze vragen samenwerking over diensten, beleidsdomeinen en overheidsniveaus heen.'

gen of SDG's zeer nuttig zijn om van het meerjarenplan een bruikbaar en gedeeld instrument te maken. 'Beleid stroomlijnen is veel makkelijker als je vanuit een gedeelde visie vertrekt,' zegt Mattias Stepman. 'De SDG's kunnen die kapstok bieden. De zeventien doelstellingen zijn zeer breed en ze zijn intussen door iedereen gekend. Bovendien zijn ze transversaal, ze vragen samenwerking over diensten, beleidsdomeinen en overheidsniveaus heen. Elke speler die mee lokaal beleid maakt, kan erop aanhaken. Ze zijn perfect voor het consolidatieverhaal. Een bijkomende troef is dat ze visueel zeer sterk zijn uitgewerkt. Aan elke strategische doelstelling, elk actieplan, elke actie kun je een of meer SDG's koppelen. En je kunt visueel verduidelijken welke gemeentelijke diensten en welke spelers uit de brede consolida-

tiekring samenwerken aan het realiseren van welke doelstelling of actie uit het meerjarenplan. Dat nagenoeg twee derde van de Vlaamse gemeenten de SDG's hebben opgenomen in hun meerjarenplan, en dat sommige er hun plan volledig op hebben geschoeid is een goede zaak, op voorwaarde dat de doelstellingen voldoende concreet worden gemaakt. De SDG's verruimen de blik, ze kijken naar de lange termijn en naar andere spelers. Maar als je ze niet vertaalt in concrete doelstellingen en acties worden ze gewoon een extra laag die het meerjarenplan ingewikkelder maakt en de communicatie naar andere spelers en de bevolking alleen maar bemoeilijkt.' ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

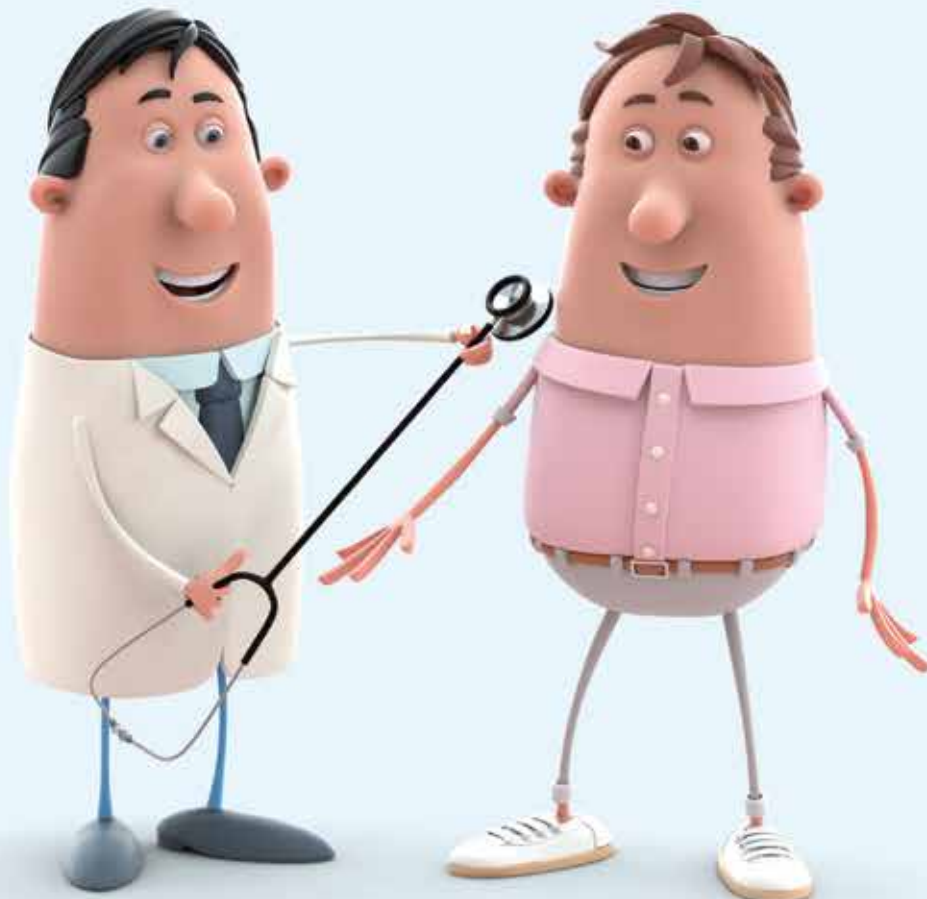
De VVSG wil de SDG's verankeren in een lokaal beleid

Op 25 september is het exact vijf jaar geleden dat Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling werd ondertekend. De VVSG organiseert van 18 tot 25 september voor de derde maal de Week van de Duurzame Gemeente. 87 besturen hijsen de SDG-vlag en vierten hun lokale duurzame helden. De VVSG en Vlaamse lokale besturen worden wereldwijd gezien als voorlopers in de lokale vertaling van de SDG's. We delen onze goede praktijken en zetten de essentiële rol van lokale besturen in de verf. VVSG-voorzitter en burgemeester van Genk Wim Dries bepleitte in juli op het High-Level Political Forum over de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties het belang van lokale betrokkenheid in de aanpak van COVID-19. Tine Soens, raadslid in Kortrijk, is SDG-woordvoester voor CEMR en Platforma, de Europese koepel van lokale besturen. In deze functie deelt ze de ervaringen en geleerde lessen van Vlaamse gemeenten wat betreft draagvlakversterking voor duurzame ontwikkeling en het verankeren van de SDG's in het lokale beleid.

Ethias HospiFlex

De hospitalisatieverzekering op maat voor uw medewerkers.

De flexibele hospitalisatieverzekering die al bijna 800.000 Belgen heeft overtuigd.

Met **Ethias HospiFlex** zorgt u voor de gemoedsrust van uw medewerkers, met een **uitgebreide dekking** die aangepast is aan hun behoeften. Ethias HospiFlex dekt de medische kosten die verband houden met een ziekenhuisopname (voor, tijdens en na), alsook de medische kosten gelinkt aan 32 ernstige ziektes en dit zonder tijdsbeperking en zonder dat een ziekenhuisopname vereist is. De medische kosten gelinkt aan alcoholisme, verslaving of overdreven gebruik van geneesmiddelen zijn niet gedekt.

Dankzij heel wat **onlinetools** – zoals **AssurCard**, **AssurPharma** en onze **Klantenzone** – beheren uw medewerkers hun verzekering snel, eenvoudig en in alle veiligheid.

Meer info: ethias.be/hospiflex.

Vraag gratis een offerte, de infofiche of de algemene voorwaarden via **011 28 20 15**.

De verzekering Ethias HospiFlex is een Hospitalisatieverzekering onderworpen aan het Belgisch recht. Het is een jaarcontract dat elk jaar stilzwijgend wordt verlengd, tenzij het ten minste 3 maanden voor de vervaldag wordt opgezegd. Bent u niet tevreden? U kunt een brief sturen naar Ethias, rue des Croisiers, 24 te 4000 Luik, of mailen naar klachtenbeheer@ethias.be. Bij betwisting kunt u een klachtenbrief sturen naar de Ombudsman van de Verzekeringen (www.ombudsman.as), de Meeûsquare 35 te 1000 Brussel.

ethias
slijmlach verzekerd

Inwoners vragen wie een straatnaam of standbeeld waard is

In Amerikaanse steden valt Christoffel Columbus van zijn sokkel, in Groot-Brittannië onderzoeken gemeenteraden wat ze zullen doen met standbeelden die verband houden met slavernij, in Gent en Ekeren werd een standbeeld van Leopold II verwijderd, andere standbeelden worden beklad. Toch is dit voor Nadia Nsayi geen reden om alle koloniale sporen te verwijderen, wel om ze te inventariseren en om over de geschiedenis te praten, zodat nieuwe kritische verhalen doorverteld worden.

Politologe Nadia Nsayi, schrijfster van *Dochter van de dekolonisatie* (EPO) en curator van het Antwerpse MAS, beseft dat niet alle beleidsmensen nu goed weten wat ze moeten doen met standbeelden en straatnamen die naar het koloniale verleden verwijzen. 'Voor je als burgemeester of gemeenteraad over een oplossing nadenkt, moet je als beleidsmaker weten wie er in je gemeente of stad woont,' zegt ze. Speelde de culturele diversiteit zich vroeger in Brussel of Antwerpen af, vervolgens ook in Mechelen of Leuven, nu is dat zelfs in Aalst of Landen, waar Nadia Nsayi in het begin van de jaren negentig opgroeide zonder dat ze veel mensen tegenkwam die ook gekleurd waren.

Inventariseer

'Dit betekent de complexiteit van de diversiteit bestuderen. Je moet je afvragen welke grote gemeenschappen in je stad wonen. In Aalst is de zwarte gemeenschap de laatste tien jaar enorm toegenomen, dat zijn mensen van Congolese of Rwandese origine die Brussel ontvluchten. Als lokale overheid is het belangrijk om je dan in die groep te verdiepen. Het profiel van de mensen in de Congolese gemeenschap is helemaal anders dan dat van mensen in de Marokkaanse gemeenschap, denk

alleen maar aan het geloof.' Ze weet hoe moeilijk het soms is, want bijvoorbeeld cijfers zijn er alleen op het vlak van nationaliteit te vinden, niet op het vlak van afkomst. Dat is een taboe en zou racistisch kunnen werken, zoals Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben ondervonden. 'Ik begrijp dat taboe,' zegt Nadia Nsayi. 'Ik zie in het MAS heel weinig zwarte mensen, maar ik heb daar geen cijfers over. Als

ik die wel had, was een diversiteitsbeleid gericht op een specifiek doelpubliek mogelijk, want dan weet je welke groepen je niet bereikt. Soms kan het dus nuttig zijn.'

Voor haar is dat interessante informatie, een onderdeel van de kennis die je als bestuurder nodig hebt. 'Als er in je gemeente weinig mensen van Congolese origine wonen, dan zal er wellicht niet zo'n groot koloniaal debat komen.

Nadia Nsayi:
'Ik kan niet uit ideologische overtuiging zeggen dat de beelden weg moeten, maar wel wil ik in dialoog gaan over wat er staat, wat het betekent en meezoeken naar een aanvullend narratief.'

Als dat wel het geval is, kun je maar beter op een debat anticiperen.’ Ze beseft dat het een grote uitdaging is, maar ze heeft er nóg een in petto, en dat is de dialoog die een lokaal bestuur moet voeren door buiten verkiezings-tijd nieuwe participatiemechanismes te gebruiken. Dat kan aan de hand van de koloniale sporen in de eigen gemeente. Op basis van deze inventaris kun je met de inwoners bespreken wat wel of niet gevoelig ligt. Als er vier of vijf verwijzingen naar het koloniale verleden zijn, kun je een stadswandeling langs die plaatsen maken zoals dat ondertussen in Brussel, Leuven, Hasselt, Gent en Antwerpen gebeurt. ‘Dat is interessant voor inwoners maar ook voor de scholen.’ Voor inspiratie verwijst Nadia Nsayi naar *Het dekoloniseringssparcours* van Lucas Catherine.

Debatteer

Wanneer alle monumenten en straten in kaart gebracht zijn, kan een bestuur passief afwachten tot het debat begint of zelf dialoogmomenten opzetten. ‘We moeten beletten dat beelden halsoverkop worden weggehaald. Als dat gebeurt, heeft de dialoog gefaald.’ Nadia Nsayi noemt dit zelfs de gemakkelijkste oplossing: ‘Maar veel mensen begrijpen het dan niet. Om dat uit te leggen heb je tijd nodig. Zo kun je ook op basis van je inventaris over koloniale sporen zelf een informatieavond inrichten. Alles hangt af van wat er bij je inwoners leeft. Het mogen geen actiegroepen van elders zijn die je tot de afbraak verplichten. Maar om te weten wat de eigen lokale dynamiek is, heb je veel creativiteit nodig, zoiets kun je niet kopiëren.’

In elk geval is het fijn met de scholen koloniale sporen te bezoeken. ‘Ik kan niet uit puur ideologische overtuiging zeggen dat de beelden weg moeten, maar wel wil ik in dialoog gaan over wat er staat, wat het betekent en meezoeken naar een aanvullend kritisch narratief.’ Het standbeeld van Lipkens en De Bruyne in Blankenberge staat er niet alleen omdat ze officieren waren, maar ook omwille van de verovering en bezetting van Congo. ‘Dat standbeeld kan alleen blijven als dat

eenzijdige narratief doorbroken wordt. Dus moet je op zoek naar nieuwe en aanvullende verhalen en die kun je vinden bij je eigen bevolking,’ zegt Nadia Nsayi die een kaartje met een aanvullende tekst te gemakkelijk vindt. ‘In Ekeren volstond het niet. Het beeld werd in brand gestoken en is weg. Alles hangt er ook van af wie die tekst schrijft, natuurlijk. Het heeft geen zin om het alleen aan historici over te laten. Veel jongeren zijn bezig met slam poetry, er valt perfect een combinatie

Nadia Nsayi:

‘Je identificeert je toch meer met de straat waarin je woont dan met een standbeeld? Als er nieuwe wijken worden aangelegd, maak dan ruimte voor straatnamen voor vrouwen en mensen van kleur.’

te maken met een artistieke en wetenschappelijke invulling.’ Lastige monumenten ziet ze als een kans om over het verleden te spreken, het op een andere manier voor te stellen en om er elkaar tegen te komen. Maar straatnamen vindt ze nog interessanter. ‘Je identificeert je toch meer met de straat waarin je woont dan met een standbeeld? Als er nieuwe wijken worden aangelegd, maak dan ruimte voor straatnamen voor vrouwen en mensen van kleur. Dat is mijn oproep: geef hun een plaats in de publieke ruimte. Beelden geven je de kans om een kritisch, wetenschappelijk en artistiek verhaal te vertellen, maar ook straatnamen zijn een manier om met elkaar in dialoog te gaan. Zorg dat in de straatnamencommissie mensen van kleur zetelen. Ook daarvoor moet je weten wie er in je gemeente woont.’ Bij het debat over de standbeelden ziet ze vooral mondige intellectuelen van Congolese origine optreden, maar zij pleit ervoor om ook aan gewone mensen te vragen wat ze van een standbeeld vinden of welke naam een straat moet krijgen. ‘Tot nu toe is de geschiedenis alleen maar geschreven door witte mannen. Er zijn best wel voor-

beelden te vinden, zoals Sofie Lemaire in het programma over de vrouwelijke straatnamen aantoonde en waarbij de Belgisch-Congolese verpleegster Augusta Chiwy omwille van haar werk in het Ardennenoffensief in Leuven een straatnaam heeft gekregen. Vrouwen en mensen van kleur werden meestal vergeten, je moet stappen zetten om die verhalen te zoeken. Doe een oproep in het gemeentelijke informatieblad en je zult verstedeld staan van de verhalen die opduiken.’

Op schoolreis

Het Schaarbeekse monument van de Force Publique, het koloniale leger, heeft al een nieuw narratief gekregen. Het werd in de jaren zeventig door witte oud-officieren opgericht en sinds 2006 organiseert de Congolese gemeenschap er jaarlijks een evenement om de zwarte soldaten te herdenken voor hun belangrijke overwinningen tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog. ‘Als je als leerkracht op school bezig bent met de Wereldoorlogen en de kolonisatie is het een kans om iets met dat monument te doen.’ Schaarbeek staat vol koloniale sporen, denk maar aan de Lambermontlaan die genoemd is naar de onderhandelaar van Leopold II op de Conferentie van Berlijn. Leopold II legde het Josaphatpark aan. Er zijn nog mogelijkheden. ‘Het is jammer dat de onafhankelijkheid van Congo op 30 juni valt, want dan begint de vakantie en kun je niet iemand van Congolese origine over de jaren vijftig-zestig laten vertellen. Maar dat kan wel op de dag van de migrant. Zo creëer je ruimte voor andere verhalen. De betekenis van migratie leer je uit de cijfers, de mensen maar ook uit hun verhalen. Waarom zijn ze gevlucht, waarom

wonen ze in je gemeente?’ En passant geeft ze alle leerkrachten van de derde graad de tip om het lessenpakket over het koloniale verleden van Studio Globo te downloaden.

Solidariteit

‘Ontwikkelingssamenwerking is een voortvloeisel van het koloniale systeem. Afrika is arm, wij zijn rijk en moeten helpen.’ Nadia Nsayi heeft het liever over internationale solidariteit want daarin zit tweerichtingsverkeer. ‘Moet het geld alleen van hier naar daar gaan? Dat creëert een machtsrelatie. Het gaat ook om waardigheid, de waarde van elke partner en dat je moet streven naar gelijkwaardig partnerschap.’ Voor haar mogen de volgende generaties niet opgroeien met het idee dat Europa Afrika moet redden. ‘Rwanda gaat heel wijs om met plastic.

Dit kan interessant zijn voor een Belgische gemeente. ‘Wat kunnen we voor elkaar doen,’ zo begint een gelijkwaardig partnerschap.’

Ze wil het ook nog over Wereldraden en adviesraden hebben. ‘Het is een interessant instrument, maar wie zetelt er in die raad en hoe worden nieuwelingen ontvangen? Is er ruimte voor de vierdepijlerorganisaties? Veel mensen van Afrikaanse origine zijn daar op een of andere manier bij betrokken, ook hen moet je identificeren en meenemen. Het is belangrijk om mensen die niet evident tot zo’n adviesraad toetreden, er toch bij te halen.’

BLM

Waarom moet een gemeente zich hiermee bezig houden? Nadia Nsayi: ‘Je zit met een groeiende diversiteit, met tegenstellingen. Of je het wilt of

niet, die tegenstellingen komen ooit naar boven. Zonder gesprek monden ze als frustraties uit in woede en soms geweld. Die polarisatie kun je beter voorkomen door de tegenstellingen te managen. Zelfs dingen die buiten de gemeente of aan de andere kant van de wereld gebeuren, hebben een impact. De dood van George Floyd moet je in de klas bespreken, want ze gaf ook aanleiding tot racismebetogingen in Brussel en vervolgens ontstond er een dynamiek in Brugge, Leuven en Halle waar koloniale sporen werden bekritiseerd. Als er mensen uit die groep in je gemeente wonen, nodig ze uit en vraag hun te vertellen over hun verleden, over hun problemen vandaag en over hun dromen voor een gezamenlijke toekomst.’ ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedeed? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw gemeente!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185 bus 1
B-2970 Schilde
0800 64 400
info@vlaamsepost.be
www.vlaamsepost.be

In een lokale overheid voert de administratie uit wat politiek werd afgesproken, zoals in het meerjarenplan. 'Hiervoor heb je een leider nodig die oog heeft voor visie, die zelf een trekker is en zich bewust is van het eigen leerproces, en die resultaten wil bereiken in connectie met andere mensen,' zegt **Ann Moreels**. Vooral in coronatijden kunnen lokale besturen dit soort mensen goed gebruiken.

Ann Moreels is arbeids-, gemeenschaps- en organisatiepsycholoog. Als HR-consultant bij publieke en private organisaties ondersteunt ze hen in hun HR-processen en activiteiten. Ze doceert leadership aan de Flanders Business School en de KU Leuven. Op basis van alle bestaande lectuur over de huidige leiderschapsvisies en met haar expertise uit de praktijk heeft ze voor de lokale besturen een leiderschapsmodel ontwikkeld onder de noemer Positief Leiderschap. Via Diverscity kunnen medewerkers van gemeenten en steden bij haar een opleiding volgen.

'Voor de zware financiële en economische uitdagingen die ze te wachten staan, hebben lokale besturen goede leidinggevers nodig die op veel fronten professioneel zijn, die hun werk graag doen en die hun medewerkers willen laten groeien om resultaten te leveren. Zo'n positief leiderschap heeft vier poten.'

'De eerste poot is transformationeel leiderschap. Dit is een tijd van verandering, zeker ook voor lokale besturen waarbij het OCMW en de gemeente nog maar pas zijn eengemaakt. De leidinggevers moeten op zijn minst positieve veranderingstrekkingen zijn. En dat wordt in de toekomst nog belangrijker, want een status-quo nastreven gaat niet meer op. **Ze moeten meer dan alleen in woorden meegaan met de veranderingen en mogen de constant wijzigende verwachtingen van burgers en medewerkers niet uit het oog verliezen.**

'Een tweede belangrijke poot voor positief leiderschap is situationeel leiderschap. Dit is al jaren actueel, want **een goede leidinggevende past zich aan de situatie aan en laat creatieve mensen ideeën spuien, geeft bevestiging aan wie het nodig heeft en coacht mensen die daar behoefte aan hebben.** Zo'n leider heeft psychologische ervaring en geeft vertrouwen, terwijl hij of zij volop delegeert. Is het transformationele leiderschap vooral gericht op de leider, dan is het situationele vooral gericht op de relatie met de medewerker en hoe de leidinggevende zich in die relatie opstelt: sturend en motiverend. Dit gaat ook twee richtingen uit. Ik geloof sterk in lokale besturen waar mensen op elkaar inspelen en er een goede verbinding bestaat.'

'De derde poot is authentiek leiderschap. Veel mensen kunnen de technieken van het lei-

derschap leren, maar het is belangrijk om je authenticiteit te bewaren. Waarin ben je sterk en ervaren, waaraan moet je werken? Na enkele lessen word je niet een nieuwe leidinggevende, je kunt wel veel leren, maar je moet ook authentiek blijven. **Tot voor kort werd je enkel leidinggevende vanuit je expertise. Dat stramien kunnen we niet blijven volhouden. Anderzijds kun je ook geen leider zijn zonder expertise, want je kennis is een voorwaarde om beslissingen te nemen.** Het is een moeilijke zaak. Een burger poneert dingen, hoe ga je daarmee om? Als de leidinggevende bij ruimtelijke ordening alleen maar tegen de medewerkers "ga ervoor" zegt, dan werkt het niet. Je kunt niet zonder sterke basiskennis met daarnaast modern leiderschap.'

'De vierde poot is passioneel leiderschap en heeft met energie te maken. Als je mensen energie wilt blijven geven bij al die veranderingen, terwijl de verwachtingen van burgers groeien en ook die van jezelf, dan moet je weten wat je energie geeft. Waarin ben je goed? Als je kunt doen wat je goed en graag doet, draagt dit ertoe bij dat je langer blijft werken. Zoveel professoren of zelfstandigen gaan lang door omdat hun werk hun energie geeft. **Ze kunnen hun passie erin leggen en dan is het bijna geen "werk" meer.**

'De vier pilaren zijn liefst nu al aanwezig, maar zeker in de toekomst is het belangrijk om binnen het frame van resultaten behalen mensen anders aan te spreken dan tot nu toe gebeurde. *Employee experience* betekent dat leidinggevers rekening houden met de situatie waarin mensen zitten en dat ze goede presteerders aan hun trekken laten komen en iets doen aan wie minder goed presteert. Het betekent ook mensen bij het proces betrekken, hun elke

Gezocht: positieve leiders voor steden en gemeenten

verandering toelichten, hen laten participeren met ideeën en ook laten trekken. Het komt heus niet alleen meer uit de stuurgroep of de werkgroep. **Ik geloof sterk in medewerkersparticipatie gekoppeld aan een kordate handelwijze, want met een kordaat frame kun je mensen mee laten denken en toch knopen doorhakken.**

‘Daarnaast is het tijd om mensen anders aan te werven. Je kunt kiezen voor passionele mensen die je niet alleen op basis van kennis aanwerft en niet per se voor de eeuwigheid, maar wel mensen die er op elk moment graag willen zijn. Want wat verwachten de burger en het beleid? Mensen die graag komen werken, die hun ding in het bestuur willen doen en die veranderingen begrijpen en er niet tegen protesteren.

Positief leiderschap en psychologisch eigenaarschap zijn twee stukjes van de puzzel, die klikken in elkaar en moedigen elkaar aan.

Dit wordt een van de succesfactoren van de lokale besturen in de toekomst, positief leiderschap in functie van doelen en resultaten samen met alle geledingen, continu zonder toevanging. Dat hebben we absoluut nodig.’

‘We gaan er blijkbaar nog altijd van uit dat mensen alleen komen werken voor het geld. Op dat vlak staan besturen niet sterk, want ze hebben hun barema’s. Als we dus op het financiële vlak niet veel kunnen regelen, dan hebben we zeker mensen nodig die het de moeite vinden om leiding te geven. Ik geloof in grondige en korte aanwervingsprocedures. In de klassieke examens is er eerst een schriftelijke proef

om de kennis te testen, dan een psychotechnische en vervolgens een mondelinge test. Het stukje kennis kun je ook tijdens het mondelinge deel natrekken. Het is beter een uitdagende kennisopdracht thuis te laten uitvoeren. **Laat sollicitanten mensen bevragen, laat ze veel werk steken in een korte presentatie, dan zie je meteen wie gedreven is, wie er de moeite voor wil doen.**

Ook *candidate experience* is belangrijk: wat ervaart een kandidaat als hij bij jouw bestuur solliciteert aan innovatie, de personal touch. In aanwervingen moet die candidate experience naar boven komen.’

‘Tegenover de politiek? Ieder moet zijn rol vervullen, met wie haasje-over springt of in iemand anders’ vaarwater zit, komt het niet goed. **Een schepen moet een medewerker niet rechtstreeks aansturen**, al kan het in een informele context nog wel, maar het formele leiderschap moeten de politici respecteren.’

‘Elk jaar moet je kijken hoe de visie op leiderschap is veranderd en dit bespreken. Door een spiegel voor te houden kun je groeien en ontwikkelen. Leiderschap is een thema dat continu en actueel levendig en bespreekbaar moet zijn. In een bestuur verschuiven de accenten, dus moet je het thema actueel houden.’

‘Dikwijls straalt je visie op leiderschap ook af op de materiële omgeving, in het gebouw, in de inrichting. Vooral enthousiasme en passie zie je in de omgeving.’ ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

POSTVERWERKING UITBESTEDEN LOONT

Tijd is de dag van vandaag iets heel waardevols geworden, en dus willen we het niet verspillen. We gaan daarom massaal onthaasten, nemen een poetshulp of doen aan 'digitaal detoxen'. Allemaal om meer vrije tijd te creëren. Maar die mentaliteit nemen we te weinig mee naar het werkveld, waar we al snel onderschatten hoeveel tijd er kruipt in het uitvoeren van allerlei kleine taken doorheen de werkdag. Taken die de werkdruk aanzienlijk verhogen...

Een van de taken die vaak onderschat wordt, is postverwerking. Documenten afdrukken, vouwen, onder omslag steken en frankeren is een arbeidsintensief werkje dat meestal dagelijks moet gebeuren. De oplossing is nochtans eenvoudig: externe postverwerking, oftewel het uitbesteden van uitgaande post aan een expert.

VERHOOGING VAN PRODUCTIVITEIT EN EFFICIËNTIE

Door een externe partner in te schakelen, wordt alles een stuk eenvoudiger. De post wordt gewoon verzameld in postzakken en klaargezet op het afgesproken uur. Werknemers hoeven de post niet meer te wegen, sorteren of frankeren. De partner neemt het hele postverwerkingsproces op zich. Dat dit de werkdruk verlaagt, bevestigt ook Ann Van Hoeck, diensthoofd Algemeen bestuur van de Gemeente Niel: "Vroeger dienden onze medewerkers iedere dag kostbare tijd vrij te maken om ervoor te zorgen dat de post correct verwerkt werd. Nu kunnen we rekenen op de hulp van onze partner EasyPost en hebben onze mensen meer tijd om zich te focussen op hun kerntaken."

BETER BEHEER VAN DE BUDGETTEN

Frankieermachines aankopen, leasen en onderhouden, inkt, papier, enveloppes, ... Een dure grap, zo'n interne postkamer. Bij externe postverwerking betaalt u enkel voor de post die u verzendt en wordt alles gefrankeerd aan goedkopere zegeltarieven dankzij

volumekortingen. Op die manier is een besparing tot 20% op het huidige postbudget makkelijk haalbaar. Naast tijd kunt u dus ook een hoop geld besparen.

"Waarom wij voor EasyPost als partner kozen? De verlaging van de werkdruk voor ons secretariaat. Nu hebben we meer tijd om ons te focussen op onze kerntaken. Gemakkelijk en efficiënt!"

Ann Van Hoeck – Diensthoofd Algemeen Bestuur Gemeente Niel

EXPERTISE EN INNOVATIE

Een externe postpartner beschikt ook over veel ervaring, waar klanten van meegenieten. Als expert geven zij met plezier advies, ook in de fase van de marktverkenning. Een interessante meerwaarde bij het schrijven van bestekken in het kader van de wetgeving op overheidsopdrachten. Ze zijn ook steeds op de hoogte van de nieuwste innovaties in de sector en zorgen voor future-proof oplossingen.

LET'S MAKE THINGS EASY...

Wenst u meer te weten over externe postverwerking en hoe EasyPost u kan helpen bij het verwerken van uw dagelijkse bedrijfspost?

Surf dan naar www.easypost.be/public of neem contact op via info@easypost.eu of 050 69 86 11.

VEREENVOUDIGING, TIJDSWINST EN KOSTENBESPARING

PEOPLE

Elk pakje Puro koffie draagt trots het Fairtrade label en steunt zo de koffietelers in het Zuiden!

PLANET

Met elk pakje Puro koffie bescherm je een bedreigd stuk van het regenwoud!

PLEASURE

Elk kopje Puro koffie wordt met liefde en ervaring geroost. En dat proef je!

PURO®

Fairtrade Coffee
saving the rainforest

Thuis genieten van
dezelfde (h)eerlijke koffie
als op kantoor

www.puroathome.com

Gemeente Edegem werkt volledig op afspraak, inclusief het containerpark!

De gemeente Edegem werkt al sinds 2016 op afspraak. Door de recente Covid-19 crisis heeft Edegem het werken op afspraak breder getrokken en zet dit nu zeer effectief in voor het Ecopark (cointainerpark) We spraken met Heidi Spiessens, (Team Leider afdelingen communicatie, onthaal en secretariaat) over dit traject.

Hoe ervaren jullie het werken op afspraak met JCC-Afspraken in het algemeen?

Het werken op afspraak zorgt voor een goed evenwicht tussen klantenbelangen en medewerkerscomfort. Medewerkers die weten wat er op zich afkomt, kunnen het klantencontact veel beter voorbereiden. Dit leidt tot een efficiënter/gerichter klantencontact, minder terugkomen etc. Medewerkers zijn dan ook "geruster" dat ze het zullen aankunnen en komen minder voor verrassingen te staan. Je kan ook veel flexibeler omgaan met situaties van verlof, ziekte, opleidingen etc.

Welke voordelen ervaren jullie sinds het werken op afspraak?

Onze dienst grondzaken werkt al sinds 2016 op afspraak. Op 2 maart 2020 zijn we voor de volledige ommezwaai gegaan en werken al onze publieksloketten uitsluitend op afspraak. We kunnen dus met beperktere openingsuren, toch meer flexibel beschikbaar zijn voor onze burgers. Zo kozen we bijvoorbeeld voor een extra opening 'op afspraak' op woensdagnamiddag. Dat is erg handig voor Edegemnaren met kinderen. De openingsuren communiceren hoeft anderzijds niet meer. Onze inwoners kiezen immers uit de agenda een moment dat hen het beste past.

"Sinds de tien agenda's voor het Ecopark op 15 april online zijn gegaan, werden er, tot vandaag 20 april, al 987 afspraken geboekt."

- Heidi Spiessens

Jullie gebruiken de extra agenda's van JCC-Afspraken voor het Ecopark. Wat was de aanleiding om deze extra agenda's te gaan gebruiken?

Door de coronamaatregelen was het Ecopark een tijd gesloten. Toen de Vlaamse minister weer toestemming gaf aan de lokale besturen om de parken te heropenen, zochten we naar een oplossing om een massale toestroom van klanten te vermijden. Dat was in het belang van ieders gezondheid. We begonnen eenvoudig met een document in de cloud en de mogelijkheid om telefonisch of per mail te reserveren. Ter plaatse op het ecopark werkte het fantastisch. Het aantal bezoekers was netjes gespreid. Onze ecoparkwachters hadden de tijd om per 10 klanten handvaten te reinigen. Maar onze medewerkers van het contact center werden al snel overspoeld door de aanvragen. Ze werkten zelfs gedurende het weekend in een poging de stroom te beheersen. Gelukkig konden we rekenen op JCC Software die ons vrijblijvend 10 extra agenda's aanbood om de reservaties snel en automatisch digitaal te laten verlopen.

Wat betekenen de extra afspraken agenda's voor het Ecopark?

Het betekent vooral dat we de e-mails niet meer handmatig en een voor een moeten beantwoorden, maar inwoners kunnen nu zelf hun plaatsje kiezen en automatisch een bevestiging krijgen. Telefonisch reserveren via het contact center kan nog steeds, niet iedereen is even digitaal mee, maar we gebruiken evengoed de afsprakenmodule om de plaats te reserveren. Onze medewerkers hoeven dus niet meer extra uren te maken om de aanvraag aan te kunnen.

Benieuwd naar de mogelijkheden voor uw containerpark of andere diensten?

We kijken graag samen met u hoe ons afsprakensysteem uw bestuur kan helpen met het beheren van uw afspraken voor het containerpark of andere diensten.

STEFAN DEWICKERE

Een voedselpark van 35 hectare landbouwgrond op de grens van het sterk verstedelijkte weefsel en het open poldergebied, dat is de Tuinen van Stene.

Het nieuwe Oostendse stadspark is een voedselpark

De Tuinen van Stene is het eerste landbouwpark in Vlaanderen. Er is een bioboerderij, er grazen schapen en koeien, er worden innovatieve gewassen geteeld. Tegelijk is het een groenruimte voor de Oostendenaren, een plaats voor ontspanning, een paradijs voor wandelaars en fietsers.

Oostende, dat is de zee, het strand, de dijk, het bruisende stadsleven. Minder bekend is de verrassend groene rand. Het Groen Lint verbindt alle groenzones en landschappen in de stadsrand. Het is een aantrekkelijk traject van 35 kilometer lang voor fietsers en voetgangers, dat vijftien bestaande en nieuwe groengebieden verbindt. Langs het Groen Lint werkt de stad aan een groene, publieke ruimte met aandacht voor het behoud van natuur en nieuwe natuurontwikkeling, voor energie en nieuwe vormen van energieontwikkeling, voor de klimaatverandering en het belang van water en het vasthouden ervan. Ook stedelijke landbouw en gezonde voeding hebben een belangrijke plaats in het Groen Lint, onder meer in de Tuinen van Stene.

De Tuinen van Stene is een voedselpark van 35 hectare landbouwgrond op de grens van het sterk verstedelijkte weefsel en het open poldergebied. Het bestaat uit vier deelruimtes. In de *poldertuin* is het CSA-project (community supported agriculture) De Biopluktuin gevestigd. De leden oogsten er wekelijks de opbrengsten van het land dat de bioboer bewerkt. Er is ook een publieke boomgaard. Het *waterweidelandschap* is het centrale gedeelte van de Tuinen van Stene. Op de natte weiden grazen koeien en vooral schapen. In het *akkerlandschap* worden innovatieve gewassen geteeld en voorgesteld aan de parkbezoekers. Het *voedselplatform* ten slotte is een kade aan de achterkant van de baanwinkels aan de Torhoutsesteenweg. Daar heeft een interactie plaats tussen het voedselpark en het commerciële lint, de ter plaatse gekweekte groenten worden van daaruit verdeeld. Aan de rand van het voedselplatform komt een uitkijktoren met zicht op de diversiteit en de uitgestrektheid van het gebied.

Het nieuwe Oostendse stadspark wordt beheerd door de landbouwers in het gebied. Gemaaide graspaden tussen de verschillende

De Tuinen van Stene is een groenruimte voor de Oostendenaren, een plaats voor ontspanning, een paradijs voor wandelaars en fietsers.

In het centrale deel van het nieuwe park ligt het waterweidelandschap. Op de natte weiden grazen schapen.

delen van het gebied trekken wandelaars aan, banken en houten terrassen nodigen uit voor een pauze. Er is veel aandacht voor waterbuffering. In de toekomst worden ook windmolens geplaatst. De Tuinen van Stene kwam tot stand na een uitgebreid participatietraject. Er is veel aandacht voor samenwerking met en tussen landbouwers, bewoners en ondernemers. Een mooi voorbeeld is de samenwerking met het Sint-Andreasinstituut aan de rand van de Tuinen van Stene. De school stelde een deel van haar gronden ter beschikking voor een nieuwe fietsontsluiting, in ruil kwam er een fietsstalling voor gedeeld gebruik en een pergola in het park die ook dienst doet als buitenklas. Zeshonderd meter nieuw fietspad zorgt ervoor dat de leerlingen veiliger naar school kunnen fietsen. ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

De Biopluktuin is een CSA-project (community supported agriculture): de leden oogsten er wekelijks de opbrengsten van het land dat de biooer bewerkt.

'De arbeidsmarkt is voor een stuk een lokale realiteit. Veel werkzoekenden kijken in de eerste plaats naar de arbeidsmogelijkheden in hun omgeving. Goede samenwerking met de lokale besturen is dus een zeer belangrijk element voor het vervullen van onze opdracht.'

VDAB versterkt relatie met lokale besturen

De lokale besturen en VDAB intensifiëren hun samenwerking. Overeenkomsten per gemeente of cluster van kleinere gemeenten moeten nog meer maatwerk mogelijk maken. 'De lokale context is zeer bepalend om werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te bereiken. Op die context hebben lokale besturen een veel beter zicht dan wij,' zegt VDAB-topman **Wim Adriaens**.

‘De samenwerkingsovereenkomst maakt helder wat de ambities zijn. Ze is de basis voor de acties die een lokaal bestuur en VDAB samen opzetten. Tegelijkertijd moet ze de nodige ruimte en flexibiliteit laten, we willen niet alles vastzetten.’

Wim Adriaens staat sinds 1 juli 2019 aan het hoofd van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). Hij volgde Fons Leroy op als gedelegeerd bestuurder. Voor die tijd was hij kabinetschef van Philippe Muyters, in de vorige Vlaamse regering bevoegd voor Werk. ‘Vlaanderen wil de komende jaren evolueren naar een werkzaamheidsgraad van tachtig procent. Het regeerakkoord schuift een versterkte samenwerking met de lokale besturen naar voren als een van de hefboomen om die ambitie waar te maken.’

Valt daar nog veel winst te boeken?

‘Natuurlijk werken we nu al intensief samen met veel lokale besturen en zeker met de grotere steden, bijvoorbeeld voor het bereiken en activeren van kwetsbare jongeren. Maar het kan beter, dat vinden ook de gemeenten en de VVSG. Daarom willen we investeren in een meer structurele samenwerking. We beseffen dat de lokale context zeer bepalend is om werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te bereiken en daar hebben lokale besturen een veel beter zicht op dan wij. Bovendien kunnen we niet om de vaststelling heen dat de arbeidsmarkt voor een stuk een lokale realiteit is. De bereikbaarheid van een werkplek is voor veel werkzoekenden een bepalende factor, ze kijken in de eerste plaats naar

STEFAN DENICKEPE

de arbeidsmogelijkheden in hun omgeving. Goede samenwerking met de lokale besturen is dus een zeer belangrijk element voor het vervullen van onze opdracht. Dat vraagt maatwerk, op maat van de stad, de gemeente of de cluster van kleinere gemeenten. Het komende anderhalf jaar willen we samenwerkingsovereenkomsten afsluiten met alle lokale besturen.’

Wat staat er in zo'n overeenkomst?

‘Essentieel is de doelenconsensus. We leggen de ambities op het vlak van lokale economie en werkgelegenheid zoals die in het lokale bestuursakkoord staan naast onze doelen. We zoeken de raakpunten tussen wat het lokale bestuur wil en dat waaraan wij willen werken. Dat is het uitgangspunt. Elk samenwerkingsakkoord is maatwerk en kijkt naar de uitdagingen in de concrete, lokale arbeidsmarkt. Een belangrijk instrument is het dashboard dat we met de VVSG hebben opgemaakt. Dat geeft een lokaal bestuur inzicht in waar het staat en welke uitdagingen er zijn, waar de samenwerking het best op inzet.’

Wat moeten we ons concreet bij dat dashboard voorstellen?

‘Het geeft een beeld van enkele algemene indicatoren zoals de werkzaamheidsgraad in de gemeente, het aantal werkzoekenden, het aantal OCMW-cliënten dat gekend is bij VDAB. Daarnaast zijn er meer gedetailleerde indicatoren zoals het aantal werkplekken dat we via het samenwerkingsakkoord realiseren, de uitstroom van de TWE (tijdelijke werkervaring) OCMW naar het normale economische circuit. Een lokaal bestuur zal zich met de gegevens van het dashboard kunnen situeren tegenover andere, vergelijkbare gemeenten. Met een gemeente die wat achterblijft, kunnen we analyse-

ren wat er schort, we kunnen kijken naar de methodiek van de peers die het beter doen, goede praktijken uitwisselen. Transparante en goede data maken het ook mogelijk om te zien of de acties die we samen opzetten wel de verwachte resultaten opleveren, of de instrumenten goed werken of niet. Het dashboard is dus zeker niet bedoeld om gemeenten die minder goed zouden scoren op sommige indicatoren met de vinger te wijzen, maar om een helder beeld te krijgen van waar de samenwerking het best op inzet en welke resultaten onze acties opleveren.’

Intussen zijn de eerste samenwerkingsovereenkomsten met enkele centrumsteden afgesloten. Ze blijven zeer algemeen. Of is dat een verkeerde indruk?

‘De samenwerkingsovereenkomst maakt helder wat de ambities zijn, waar we samen voor willen gaan. Ze is de basis voor de acties die een lokaal bestuur en VDAB samen opzetten. Het is nodig om die overeenkomst grondig op te stellen en

er ook voldoende tijd voor uit te trekken zodat we elkaar verderop in het samenwerkingsproces goed verstaan. Tegelijkertijd moet ze de nodige ruimte en flexibiliteit laten, we willen niet alles vastzetten. De arbeidsmarkt verandert voortdurend, actieplannen en acties moeten flexibel kunnen inspelen op mogelijkheden of problemen die zich aandienen. In Gent bijvoorbeeld hebben we met het stadsbestuur een pop-up jobkantoor voor schoolverlaters opgericht om beter te kunnen inspelen op de impact die de coronacrisis op hen heeft. Een samenwerkingsovereenkomst in grote lijnen maakt het mogelijk snel in te spelen op opduikende kansen of moeilijkheden.’

Wat kunnen die acties nog zijn?

‘In Antwerpen zetten we momenteel met de stad opleidingen op die werkzoekenden voorbereiden

De dienstverlening in het vizier

GSJ advocaten deelt haar kennis

Onze samenleving is complex en voortdurend in beweging. Voor lokale besturen die voortdurend streven naar een betere dienstverlening, biedt dit opportuniteiten en uitdagingen. Vernieuwende zorg- en welzijnsconcepten, personeels- en organisatieontwikkelingen en de opkomende digitalisering en innovatieve technologieën zijn slechts enkele voorbeelden.

GSJ advocaten staat ten dienste van alle maatschappelijke dienstverleners die nood hebben aan een degelijke juridische ondersteuning en zijn bijzonder geplaagd om ook u bij complexe aangelegenheden bij te staan. Onze advocaten beschikken over de juiste kennis en expertise om u op juridisch vlak te begeleiden en adviseren. Samen met u gaan wij dan ook steeds op zoek naar de beste oplossing.

 GSJ advocaten

Borsbeeksebrug 36, 2600 Antwerpen
T +32 (0)3 232 50 60 • info@gsj.be

WWW.GSJ.BE

De arbeidsmarkt is een verhaal van netwerken

VDAB wil tegen eind 2020 met alle centrumsteden een samenwerkingsovereenkomst afsluiten. Sint-Niklaas is een van de partners waarmee dat al is gebeurd.

‘Voor arbeidsmarktwerking bestaat er geen eenheidsworst,’ zegt de Oost-Vlaamse directeur van VDAB Freddy Van Malderen. ‘Je moet individueel maatwerk leveren. De tijd dat VDAB hierin een monopolie had, is al lang voorbij. Er zit veel expertise bij onder meer de lokale besturen. Het verhaal van de arbeidsmarkt is er een geworden van een netwerk. Door goede samenwerking met onze partners raken we verder. Want als je over de arbeidsmarkt spreekt, moet je het ook hebben over welzijn, onderwijs, economie en ondernemingen. En die komen allemaal samen op het lokale niveau.’

Voor welzijnsschepen Sofie Heyrman van Sint-Niklaas hebben lokale besturen ook VDAB nodig. ‘Zo zijn er in Sint-Niklaas veel vacatures in de bouwsector. Dat is belangrijke informatie die VDAB aan ons kan bezorgen. Aan de andere kant hebben we specifieke doelgroepen in onze stad. Denk aan schoolverlaters, vluchtelingen of langdurig werkzoekenden. Samen met VDAB bekijken we hoe we hen kunnen ondersteunen.’ Ook voor haar collega van Economie en Werk schepen Ine Somers is die samenwerking het sterkste punt van het akkoord dat eind juni werd ondertekend. ‘De synergie in wat we samen doen, maar ook in wat we elk apart doen is heel duidelijk. Als we de ideeën van alle betrokken partners, dus VDAB maar ook VOKA, de stad Sint-Niklaas en het onderwijs samenleggen, dan kunnen we veel uitdagingen aan.’

Voor de opvolging van de samenwerkingsovereenkomst wordt er heel resultaatgericht gewerkt, met een actieplan met

meetbare doelstellingen. Freddy Van Malderen: ‘Aan de hand van een dashboard kunnen we bepaalde indicatoren raadplegen en opvolgen. Zo kun je ook meten of de gedeelde inspanningen effectief een impact hebben.’

Elk talent telt

De samenwerkingsovereenkomst bestaat uit drie thema's: dienstverlening aan werkgevers, levenslang leren en *elk talent telt*. Voor VDAB heeft de slogan ‘elk talent telt’ twee connotaties: inspanningen doen om de talenten te ontdekken en elke Vlaming is nodig om ons economisch bestel draaiende te houden. Voor Sofie Heyrman is het de zoektocht naar het talent bij iedereen: ‘Op die manier kunnen we ook kwetsbare jongeren, mensen zonder diploma of voldoende talenkennis laten participeren aan de maatschappij, integreren ze hen op de arbeidsmarkt en krijgen ze kansen om te klimmen op de sociale ladder. De actie gericht op kwetsbare jongeren en schoolverlaters is een aandachtspunt. De link tussen het onderwijs, VDAB en het lokale bestuur kan beter. We gaan hieraan werken door het dashboard mee te nemen bij overleg, de hiaten op te sporen en deze tendens te keren.’

Freddy Van Malderen: ‘Als je over de arbeidsmarkt spreekt, moet je het ook hebben over welzijn, onderwijs, economie. En die komen allemaal samen op het lokale niveau.’

Ine Somers ziet ondernemingen richting onderwijs kijken: ‘De bedrijven vragen de stad om de regie op te nemen en de uitstroom van het onderwijs naar de bedrijven te verbeteren.’

Dienstverlening naar werkgevers

Ondernemingen zijn nodig om mensen ervaring te laten opdoen op de werkvloer. VDAB organiseert daarom events, bijblijfsessies en seminaries voor werkgevers. Dit zijn ook de perfecte netwerkmomenten. Freddy Van Malderen: ‘Door samen te werken ontstaan mooie initiatieven,

zoals de mobiele opleidingen. VDAB levert de instructeurs, de ondernemingen stellen de werkvloer ter beschikking, de sectorfederatie staat in voor de materialen en de grondstoffen en de lokale overheden zorgen voor de mobiliteit van de werkzoekenden.’ Volgens Ine Somers hebben ook de werkgevers baat bij zulke opleidingen. ‘Ze zijn dikwijls vragende partij. Ze kijken niet enkel naar het onderwijs om hun (toekomstige) werknemer op te leiden, ze nemen zelf hun verantwoordelijkheid en werken zelfs een opleidingstraject mee uit.’

Sofie

Heyrman: ‘De link tussen het onderwijs, VDAB en het lokale bestuur kan beter. We gaan hieraan werken door het dashboard mee te nemen bij overleg, de hiaten op te sporen en deze tendens te keren.’

Levenslang leren

Luidde de mantra enkele jaar geleden jobs, jobs, jobs, dan is het vandaag opleiden, opleiden, opleiden. VDAB biedt samen met verschillende partners opleidingen aan. Ook Sint-Niklaas investeert als werkgever in opleidingen en vorming voor het stadspersoneel. Sofie Heyrman: ‘Zo maken mensen kans op groei. Daarnaast bieden we ook taalopleidingen aan. De instroom van anderstaligen is groot, daarom werken we nauw samen met Leerpunt Basiseducatie en het Huis van het Nederlands. We hebben ook opleidingen waarin we de gewone leerstof combineren met een taalbad. Voor gezamenlijke klanten met VDAB stemmen we onderling af welke opleiding het best past in het traject naar werk. Daarnaast zijn er nog kleinschalige initiatieven zoals het project “Walk & Talk” in de bibliotheek. Elke maand organiseren we samen met VDAB een lezing of workshop over (ander) werk zoeken, tips bij sollicitaties of andere zaken die werkzoekenden kunnen helpen. Je ziet daar ook andere mensen dan mensen die het VDAB-kantoor binnenstappen, de drempel is zeer laag.’ ■

ILSE UMANS IS VDAB-NETWERKMANAGER LOKALE BESTUREN OOST-VLAANDEREN

vdab.be/lokalebesturen

STEPHAN DEWICKERE

‘Van lokale besturen verwachten we bij een overeenkomst engagement en eigenaarschap. De samenwerking moet winst opleveren voor beide partners.’

op een baan bij de Oosterweelwerken. Elders mikken acties op het outreachend bereiken van jongeren en vroegtijdige schoolverlaters, waarvoor je de lokale situatie goed moet kennen. Een van de nieuwe accenten is het werkplekleren, zodat mensen ervaring kunnen opdoen bij bedrijven uit de regio. De ontwikkeling van een stevig netwerk met lokale werkgevers is ook een belangrijke factor in de samenwerking van VDAB en gemeente. Bij aanvang waren de sociale partners niet bij de samenwerkingsovereenkomsten betrokken, maar dat is op vraag van onze raad van bestuur bijgesteld. De ontwerpen van overeenkomst worden voorgelegd aan onze provinciale werkgroepen waar naast de lokale besturen ook de werkgevers- en werknemersorganisaties deel van uitmaken. Zij kunnen aanvullende accenten aanbrengen.’

Tegen het einde van dit jaar wil VDAB een overeenkomst hebben met alle centrumsteden, tegen eind volgend jaar met alle Vlaamse gemeenten. Waarom wordt met de centrumsteden begonnen?

‘We hebben een langere traditie van samenwerking met de centrumsteden. In Antwerpen en Gent bijvoorbeeld liepen de overeenkomsten af, met hen praatten we al sinds begin vorig jaar over nieuwe samenwerking. Daarnaast hebben de centrumsteden natuurlijk meer dan kleine gemeenten te maken met werkloosheid, een grote groep van niet-beroepsactieve inwoners, jongeren die we willen bereiken. Intussen zijn er overeenkomsten met Antwerpen, Gent, Oostende en Sint-Niklaas. In het noorden van de Kempen is de overeenkomst met enkele kleinere gemeenten rond. De provincie Antwerpen was in het verleden een voorloper, daar gaan we het snelst vooruit, maar het beweegt overal. We willen met elk lokaal bestuur samenwerken, in de vorm van een cluster of individueel.’

Hoe ziet u de samenwerking met die clusters van gemeenten?

‘We proberen aan te takken op de bestaande intergemeentelijke samenwerkingsverbanden sociale economie waar we ons ook bij de uitwerking van Wijk-Werken op hebben geënt. Dat zijn samenwerkingsverbanden met een schaalgrootte van ongeveer 60.000 inwoners. Die gemeenten kennen elkaar goed, de traditie van samenwerking is er, we hoeven niet van nul te beginnen.’

Hoe lang lopen de overeenkomsten?

‘Tot 2025, want dan treden nieuwe gemeentebesturen aan en dan krijg je nieuwe accenten en nieuwe akkoorden. Dit en volgend jaar willen we al zoveel mogelijk lokale besturen bereiken, zodat we nog enkele jaren hebben om de acties op te zetten en uit te voeren. Met gemeenten waarmee we in het verleden nog niet samengewerkt hebben en die misschien wat bevreesd zijn om meteen een overeenkomst voor verschillende jaren af te sluiten, kunnen we ook omgekeerd te werk gaan: eerst een actieplan, kijken hoe we kunnen samenwerken en dan de stap zetten naar een overeenkomst.’

Wat verwacht u van lokale besturen die zo’n overeenkomst afsluiten?

‘Engagement en eigenaarschap. De samenwerking moet echt winst opleveren voor beide partners. Daarom investeren we in het begin wel wat tijd in de doelenconsensus, om daarna met open blik de uitdagingen in de lokale situatie aan te wijzen en acties te formuleren.’

Wat vraagt dit van VDAB?

‘We hebben provinciale netwerkmanagers lokale besturen die de samenwerkingen faciliteren, voor Antwerpen en Gent hebben we een eigen stadsmanager. Het vraagt van ons vooral een andere manier van denken, we moeten meer in netwerkvorm samenwerken. En we moeten meer aandacht schenken aan transparantie over onze werking, acties en resultaten. Het dashboard is niet alleen een belangrijk instrument voor elke gemeente maar ook voor VDAB.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Meer natuur en groen voor iedereen

De natuur heeft een positief effect op onze gezondheid en levenskwaliteit. Dit blijkt niet alleen uit vele onderzoeken, we weten en voelen het ook zelf, zeker met de COVID-19-crisis. We weten ook dat de natuur vandaag wordt bedreigd door klimaat- en milieuveranderingen. Hierdoor vergeten we soms dat de beschikbare natuur niet voor iedereen even toegankelijk is.

Ter voorbereiding van het tiende tweejaarlijkse verslag 'Duurzaamheid en armoede' van het Steunpunt tot bestrijding van armoede gaan mensen in armoede in overleg met mensen uit de sociale, natuur- en milieusector om samen na te denken over een duurzame toekomst. Ze benadrukken onder andere hoe belangrijk het is dicht bij de natuur te zijn en hoe ver ze er eigenlijk van verwijderd zijn.

Natuur kan overal zijn

Tijdens dit overleg wijzen leden van verenigingen waar armen het woord nemen, uitdrukkelijk op het belang van natuur. 'Voor wie in een enge sociale woning leeft, zonder ruimte en zonder tuin, is de nabijheid van groene ruimte essentieel.' Ze denken daarbij in de eerste plaats aan parken en bossen, maar ook aan groene ruimten in hun directe omgeving, zoals een tuin of een grasveld waar kinderen veilig kunnen spelen, weg van de straat en het verkeer. Maar natuur verwijst ook naar de mogelijkheid om de eigen woonruimte groener te maken, binnenshuis of op een balkon. Bloemen en planten vormen een belangrijke – soms zelfs de enig mogelijke – link met de natuur. Daarnaast schuilt achter natuur ook het recht op rust en ontspanning. Mensen in armoede 'zouden graag gemakkelijker in de natuur geraken, al is het maar voor een daguitstap of een weekje vakantie. Daardoor zou je eens kunnen ontspannen en je problemen een beetje vergeten.'

Geen natuur om je heen

'Aan de ene kant moeten we de natuur waarderen, hebben we hem nodig. Aan de andere kant krijgen we er geen toegang toe, alsof hij aan een kleine minderheid zou toebehoren,' zeggen mensen van verenigingen waar armen het woord nemen.

Mensen in armoede kunnen om allerlei redenen te weinig van de natuur genieten. Ten eerste hebben ze vaak geen eigen of gemeenschappelijke tuin en is het in sociale woningen niet steeds mogelijk bloembakken tegen de gevel te plaatsen of groenten te kweken op het balkon. 'Dit gebrek aan dagelijks contact met de natuur heeft een negatieve impact op

hun gezondheid die sowieso al zwakker is dan deze van de rest van de bevolking. Zo is er een verband tussen de aanwezigheid of afwezigheid van een groene omgeving rond de sociale woonblokken en het vermogen van de bewoners om de problemen van het dagelijks leven op te lossen. Het gevolg is dat de bewoners van de "grijze" blokken minder goed in staat zijn om de dagelijkse moeilijkheden op te vangen en deze als meer belastend en hardnekkig ervaren dan hun burens in de door bomen en gazons omgeven blokken,' zegt het eindrapport van de ronde tafel 'Sociale impact van stedelijk groen'.

Geen natuur in de buurt

Een tweede reden is dat de toegang tot groene ruimten zeer ongelijk verdeeld is. Hoewel in Vlaanderen bijna zeven op de tien mensen binnen een straal van 800 meter van een groene ruimte van minstens tien hectare wonen, varieert dit aandeel sterk naargelang de gemeente: in een kwart daarvan

De ongelijke toegang tot natuur wordt mede versterkt door de privatisering van de openbare ruimte in het algemeen en van groene ruimten in het bijzonder.

heeft de helft van de bevolking geen toegang tot dergelijke groene ruimten, zo lezen we op statistiekvlaanderen.be. Aanzienlijke delen van de bevolking, vooral in de grote steden, hebben dus geen groene ruimten en natuur binnen wandelafstand. België staat boven aan de Europese ranglijst van landen met de grootste stedelijke verspreiding en bebouwde oppervlakte van het grondgebied, na Nederland. Hoewel het ruimtebeslag van het grondgebied de laatste jaren minder uitgesproken is, verdwijnt er in Vlaanderen nog altijd zo'n zes hectare onbebouwd oppervlak per dag. Ook in Vlaanderen grotendeels verstedelijkt: 32,6% van de totale oppervlakte van het gewest is bebouwd.

De natuur is onbereikbaar

Vele mensen in armoede moeten zich dus verplaatsen om de natuur op te zoeken. Dat is een derde drempel. Een deelnemer vanuit een vereniging waar armen het woord nemen vertelde dat ze vanaf haar woonplaats drie kilometer met de bus moet rijden voordat ze bij het eerste groen komt, maar voor sommigen is dat nog verder. Het openbaar vervoer is echter niet overal aanwezig en even sterk uitgebouwd. Bovendien kan niet iedereen het zich financieel veroorloven om de metro te nemen om naar het bos te gaan.

Deze problemen betreffende mobiliteit en kostprijs spelen ook mee bij activiteiten die worden georganiseerd door verschillende verenigingen of organisaties. Die vinden vaak plaats in de volle – moeilijk bereikbare – natuur. Soms wordt bovendien inschrijvingsgeld gevraagd en heb je er een aangepaste uitrusting voor nodig.

De natuur is niet van iedereen

De ongelijke toegang tot natuur wordt ten vierde versterkt door de privatisering van de openbare ruimte in het algemeen en van groene ruimten in het bijzonder. De deelnemers aan het overleg betreuren het dat een kleine

groep zich de natuur lijkt toe te eigenen: 'Hoeveel natuur is nog toegankelijk? Er staat overal prikkeldraad.'

'Het is gek, het publieke terrein wordt overgenomen, er is niet langer een vierkante meter die niet van iemand is. Je kunt zelfs geen stukje trottoir, een bron of een stukje gras meer gebruiken, alles wordt ingenomen, toegeëigend.' Voor veel mensen in armoede stelt de natuur in de grote steden niet veel voor: een stukje groen midden tussen de uitlaatgassen.

Tot slot werd tijdens het overleg ook gewezen op sociale drempels en een gevoel van uitsluiting die natuur en groene ruimten ontoegankelijk kunnen maken. 'Jongeren zeggen: we gaan er niet naartoe, want als we met te veel zijn, worden mensen bang en worden we weggejaagd. Mensen zeggen dat we te veel lawaai maken, dat we criminelen zijn.'

Wat heeft corona hiermee te maken?

De coronacrisis en de bijhorende beschermingsmaatregelen, waaronder de lockdown, hebben de ongelijkheden in de toegang tot natuur nog versterkt, evenals de sociale gezondheidsongelijkheden als gevolg ervan. Tegelijkertijd heeft deze crisis een momentum gecreëerd om de toegang tot natuur anders te organiseren. Zo pleitten verschillende armoedeorganisaties voor meer publieke groene ruimte die beter is afgestemd op de mensen die er het meest nood aan hebben. Er werd ook opgeroepen om privétuinen en terreinen van verenigingen ter beschikking te stellen voor wie zelf geen buitenruimte heeft. Mensen (her)ontdeken ook massaal de fiets en willen graag meer zachte mobiliteitscircuits met groene doorgangen. Ook de gratis railpass voor de trein kan de toegang tot natuur bevorderen, mits bijkomende acties worden genomen om de aanvraag voor kwetsbare groepen te vergemakkelijken.

Samenwerkingsverbanden met socialehuisvestingsmaatschappijen, lokale netwerken vrijetijdsparticipatie, rap op stap-kantoren, vrijetijdsloketten, natuureducatie-aanbieders en kansenarieven bieden nog mogelijkheden om de natuur dichterbij te brengen. Tijdens het overleg werden voorbeelden van succesvolle projecten gegeven, zoals de aanleg van een petanquebaan die wordt beheerd door bewoners op eigendom van een gemeente, de aanleg van een groentetuin op een voormalig voetbalveld of activiteiten in de natuur die worden georganiseerd door de vereniging ATD Vierde Wereld. Lokale besturen kunnen hier een belangrijke en stimulerende rol spelen. ■

VEERLE STROOBANTS EN MÉLANIE JOSEPH ZIJN MEDEWERKERS VAN HET STEUNPUNT TOT BESTRIJDING VAN ARMOEDE, BESTAANSONZEKERHEID EN SOCIALE UITSLUITING

De citaten uit dit artikel waar geen specifieke verwijzing bij staat, werden opgetekend tijdens de overlegbijeenkomsten georganiseerd door het Steunpunt tot bestrijding van armoede ter voorbereiding van het tweejaarlijkse Verslag over duurzaamheid en armoede. www.armoedebestrijding.be

In een kwart van de Vlaamse gemeenten woont de helft van de bevolking niet op wandelafstand van groene ruimten van minstens tien hectare.

DANIEL GEERBERTS

Sterker uit de COVID-crisis met goed omgevingsbeleid

COVID-19 heeft het leven grondig verstoord. Er is een impact op zowel onze economie als onze gezondheid en ons welzijn. En er is geen twijfel, de crisis zal de komende jaren haar sporen nalaten. Ook onze leefomgeving ontsnapt niet aan de gevolgen van de crisis. Maar is het wel nodig het lokale omgevingsbeleid om te gooien?

Het gebruik van onze leefomgeving was tijdens de lockdown plots sterk veranderd. Veel economische en sociale activiteiten vielen stil. Openbaar vervoer bleef leeg en het autoverkeer verdween uit het straatbeeld. De leefwereld van veel mensen was onverwacht beperkt tot hun eigen buurt. Mensen gingen er op zoek naar basisvoorzieningen. Publieke en groene ruimtes in de buurt waren essentieel voor een dagelijkse wandeling of wat speelplezier voor kinderen. Mensen in achterstandsbuurten werden disproportioneel geraakt. Juist mensen met kleine woningen zonder eigen koer of tuin en met soms ook

socio-economische problemen hebben weinig publieke en groene ruimte in hun buurt. De plotse opmars van het trage verkeer toonde ook aan dat stoepen vaak smal bemeten zijn en dat de capaciteit van de fietsinfrastructuur snel overbelast geraakt.

Tegelijk zien we dat we een groot deel van de economie via telewerk kunnen organiseren. Dat biedt hoop aan een regio waar files en uitstoot door autoverkeer hardnekkig zijn. De lockdown maakte ook bijzondere kwaliteiten zichtbaar. De stad blijkt een goede gastheer voor spontane natuur. En op plekken waar het anders soms over de koppen lopen is, konden mensen

genieten van rust of konden kinderen spelen. Het doet ons nadenken over de kwaliteit die we in onze steden en dorpen wensen.

Ook in de versoepelingsfase na de lockdown vallen zaken op. Zo kan telewerk blijven rekenen op enthousiasme. En we zien dat de capaciteit van drukke openbare plekken zoals winkelstraten of terrassen vaak te krap is om de anderhalvemeterregel toe te passen.

Corona is niet de maatstaf voor morgen

COVID-19 beheerst vandaag alle gemeederen. Steden en gemeenten verrichten mirakelwerk om de crisis te beheersen. Ze ondernemen tal van acties, ook op het vlak van de leefomgeving. De voorbije maanden hebben we veel (tijdelijke) herinrichtingen van de publieke ruimte gezien voor fietsers, voetgangers, spelende kinderen, sportende jongeren, winkelpubliek of terrasbezoekers. Sommige maatregelen resulteerden ook in een opwaardering van de leefomgevingskwaliteit.

Toch is het nuttig zaken in perspectief te blijven plaatsen. Het gebruik van de fysieke leefomgeving is dan wel gewijzigd, maar COVID-19 heeft niet of nauwelijks impact op ecosystemen, ruimtelijke structuren, gebouwen of zelfs de inrichting van de omgeving. Die zaken zijn veel taaier. Hoewel het gebruik van een gebouw ongeveer elke generatie wijzigt, gaan gebouwen zelf dikwijls meer dan honderd jaar mee. En ruimtelijke structuren wijzigen maar in een tijdsverloop van eeuwen. De meeste Vlaamse steden en dorpen en de verbindingen ertussen structureren al sinds de middeleeuwen onze ruimte. Bovendien zal COVID-19 net als andere crises voorbijgaan. Coronamaatregelen mogen niet de maatstaf zijn om onze omgeving van morgen te ontwikkelen.

Winkelstraten kregen door de coronacrisis een andere indeling opdat mensen minder tegen elkaar zouden opbotsen.

STEFAN DEVIKERE

Het gebruik van de fysieke leefomgeving is dan wel gewijzigd, maar COVID-19 heeft niet of nauwelijks impact op ecosystemen, ruimtelijke structuren, gebouwen of zelfs de inrichting van de omgeving. Die zaken zijn veel taaier.

Ook zijn de grote opgaven die we vóór de uitbraak van de pandemie zagen niet weg. Klimaat, energie, biodiversiteit, mobiliteit, demografie, ze blijven inspanningen vragen. Langetermijnbeleid zoals lokale beleidsplanning, de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen of de duurzameontwikkelingsdoelstellingen blijven even relevant.

Plots een ander structureel beleid willen voeren zal de kortetermijnuitdagingen niet oplossen en kan contraproductief zijn voor de langetermijnuitdagingen. Het zou bijvoorbeeld zeer onverstandig zijn om naar aanleiding van COVID-19 de kernen af te schrijven als goede woonlocatie en in te zetten op nieuwe verkavelingen.

Ruimtelijke agenda bijstellen

Toch kunnen er goede redenen zijn voor lokale besturen om hun ruimtelijke ontwikkelingsagenda voor de komende jaren bij te stellen. Het is immers zaak om zowel de gezondheidscrisis te blijven beheersen als een economisch herstel te ondersteunen. Het ziet ernaar uit dat de besturen de komende jaren moeten investeren en vervolgens een periode van budgettaire krapte zullen kennen. De crisis biedt ook kansen. Steden en gemeenten gebruiken het momentum

duis maar beter om acties en investeringen in het herstelbeleid op de korte en middellange termijn te laten samenspannen met zaken die we voor de lange termijn sowieso moeten doen. De crisis geeft wel aanleiding om te schuiven in prioriteiten of om nieuwe klemtonen te leggen. De volgende krachtlijnen lijken hiervoor relevant: versterkt inzetten op bewonerskwaliteit, stads- en dorpskernen sterk houden en economisch herstel ook ruimtelijk ondersteunen. Het lokale beleid kan zo helpen om beter uit de crisis te komen.

Een eigen werkwijze voor elke ruimte

De impact en de aanpak van de crisis is anders voor woonbuurten dan voor stads- of dorpscentra, bedrijventerreinen of openruimtegebieden. Steden en gemeenten kiezen daarom het best voor een ruimtelijk gedifferentieerde werkwijze waarbij voor elke ruimte de specifieke kansen en uitdagingen geïntegreerd worden die tijdens de crisis voor de dag gekomen zijn. Zeker de stads- en dorpscentra staan voor een forse uitdaging. Net als veel andere woonbuurten kampen de centra met beperkte publieke en groene ruimte en infrastructuur voor traag verkeer. Tegelijk is het juist hier dat de lockdown kwaliteiten als rust, speel-

plekken of spontane natuur heeft blootgelegd. En waar in de versoepelingsfase extra ruimte is gemaakt voor terrassen en winkelpubliek.

In de centra concentreren zich ook veel sectoren die klappen krijgen: kunst en cultuur, winkels, horeca, recreatie, amusement. De sluiting en langzame opstart van de universiteiten en hogescholen zal hier in enkele steden een schep bovenop doen. Het is zaak waakzaam te zijn en de neergang van onze centra te voorkomen. Leegstand kan leiden tot verloedering, met als gevolg dat ook gezonde ondernemingen over enkele jaren toch nog failliet gaan. Lokale besturen kunnen zich inzetten om leegstand te voorkomen door bijvoorbeeld tijdelijk ruimtegebruik mogelijk te maken. Veel centra zullen zichzelf opnieuw moeten uitvinden om nieuw ondernemerschap aan te trekken en perspectief te geven aan de achterblijvers. Lokale besturen kunnen hiervoor een beroep doen op de creativiteit die lokale gemeenschappen de afgelopen maanden hebben laten zien. Hun nieuwe karakter kan ook een plaats geven aan stilteplekken of spontane natuur om het toerisme weer op gang te trekken en tegelijk de bewonerskwaliteit te versterken. En we zien vandaag meer dan ooit hoe belangrijk bewoners zijn om kernen sterk en levendig te houden. De crisis stelt ons voor forse uitdagingen maar sterk (lokaal) omgevingsbeleid kan helpen om er sterker én beter uit te komen. ■

RENÉ VAN DER LECQ, GEERT MERTENS EN SHANA DEBROCK ZIJN EXPERT RESPECTIEVELIJK BELEIDSMEDEWERKER 'VERKENNING EN INNOVATIE' VOOR HET DEPARTEMENT OMGEVING

Sluikstorten bij glasbollen voorkomen

Glasbollen zijn geliefde trekpleisters voor sluikstorters en een traditionele doorn in het oog van elke gemeente die netheid hoog in het vaandel draagt. Daarom zoeken twaalf gemeenten samen met intercommunale IOK Afvalbeheer sinds 2018 naar een oplossing door in hun streek verschillende opstellingen uit te testen.

‘Rond glasbollen liggen dikwijls glasherven, doppen en deksels, huisvuil, grof vuil, hol en vlak glas,’ zegt Nele Kerkhofs, projectcoördinator van IOK Afvalbeheer, de intercommunale van de Kempen, die ook de glasbollen op haar werkgebied beheert. Toen twaalf gemeenten het sluikstorten beter wilden voorkomen, startte IOK Afvalbeheer een project samen met Fost Plus en Mooimakers. De gemeenten selecteerden een aantal glasbolsites om er telkens een andere opstelling uit te testen. Het ging om verschillende types sites, zowel afgelegen glasbollen met veel sluikstort als glasbollen in het dorpscentrum, maar evengoed een glasbol bij het gemeentehuis waar systematisch lege dozen door gebruikers werden achtergelaten.

Nette glasbollen door sociale controle

Sluikstorten kun je voorkomen door ervoor te zorgen dat de glasbol er zo netjes mogelijk bij staat en steeds op tijd leeggemaakt wordt. Al voor dit project werkte IOK Afvalbeheer samen met het maatwerkbedrijf De Sprong dat, boven op de ledigingsronde van een externe firma, wekelijks de glasbollen schoonmaakt en er de glasherven opruimt. ‘Ze spelen ook een belangrijke rol in het bijhouden en doorgeven van informatie op de glasbolsites,’ zegt Nele Kerkhofs. ‘Hierbij

gebruiken zij de app “Mobile Inspector”, ontwikkeld door Fost Plus. Zo monitoren wij het project.’

De plexi inspecteur

Op verschillende locaties werden verschillende opstellingen uitgetest. ‘Hiervoor vonden we inspiratie bij projecten van andere intercommunales. Met twee opstellingen wilden we alleen het gevoel van sociale controle verhogen. We hebben er levensgrote plexi inspecteurs geplaatst om een oogje in het zeil te houden. Net als bij de proefopstellingen waar we extra communicatie verschafden, waren er op korte termijn veel minder sluikstorten,’ zegt Nele Kerkhofs die op lange termijn wel een terugval merkte. ‘Op afgelegen plaatsen stond er al snel veel afval achter de borden en twee inspecteurs werden zelfs gestolen. Alleen communicatie plaatsen leidt dus niet tot duurzame gedragsverandering. Echte sociale controle op de glasbolsite creëren, heeft een langduriger effect.’

Peters en meters voor de glasbol

Het idee om vrijwilligers in te schakelen om te helpen bij het nethouden van de glasbol en er mee een oogje in het zeil te houden, kwam van IMOG, de afvalintercommunale voor Kortrijk en omgeving. Met een postkaart en een bericht in de afvalkrant en gemeen-

tebladen lanceerde IOK Afvalbeheer een oproep voor peters en meters voor de glasbol in hun buurt. Er reageerden zo’n vijftien vrijwilligers die een standaardpakket aan opruimmateriaal kregen om de glasbol mee proper te helpen houden. Zij melden ook meteen wanneer er sluikstort bij de glasbol staat of wanneer de glasbol vol zit. ‘Op die manier kunnen wij heel kort op de bal spelen en zorgen we steeds voor een nette omgeving van de glasbol,’ zegt Nele Kerkhofs. ‘Ook geven de vrijwilligers een sterk signaal aan de omliggende bewoners, mét effect. Zo is er in Geel een zeer actieve glasbolmeter. Door dikwijls te gaan kijken en het afval meteen op te ruimen, overtuigt ze de anderen om geen afval meer achter te laten. We herhalen regelmatig de oproep tot meters en peters en er komen steeds vrijwilligers bij die zich opgeven om de glasbol in hun buurt proper te houden. Pas nog hebben een moeder en een dochter zich gemeld om de glasbol in hun buurt proper houden. De buurtbewoners weten dat zij zich hiervoor engageren en zo wordt het al snel een buurtverhaal.’

Glasboltuintjes

In een andere opstelling werd het effect getest van een frissere omgeving met grasmatten rond de glasbol, elders

Schepen van Milieu van Mol Frederik Loy:

‘Wie bij de hond slaapt, krijgt zijn vlooiën. Dat geldt ook voor sluikstorters. Vanuit het idee dat propere plekken minder sluikstort aantrekken, werden de glasbollen grondig schoongemaakt en fleurig aangekleed. Met succes! Het sluikstorten verminderde zienderogen. Wie toch betrapt werd, kreeg een gepaste boete. De positieve aanpak werkt dus.’

Nele Kerkhofs:
 'Voor een geslaagde glasbolaanpak heb je meer nodig dan enkel communicatie. Testopstellingen waar we communicatie combineerden met sociale of cameracontrole, gaven een meer duurzame afname van sluikestorten als resultaat.'

Burgemeester van Arendonk Kristof Hendrickx:
 'Sluikstorten rond de glasbollen is een doorn in het oog van veel inwoners. Met kleine beetjes sensibiliseren, hopen we op een groot resultaat.'

al een beproefde ingreep. IOK Afvalbeheer maakte de grasmatten zelf en liet ze een half jaar bij de glasbol liggen. Daarna moesten ze weg, omdat ze na een tijd vuil werden. 'Ook hier zien we mensen na een tijd terugvallen in hun slechte gewoonte. De eerste twee tot drie maanden leveren de communicatieacties positieve resultaten op, maar daarna zijn er weer meer sluikestorten. We halen ze dan weg en gebruiken ze later daar of ergens anders opnieuw.'

Glasbollen opfleuren met stickers

'Bloemenstickers op de bollen plakken is iets dat we zelf hebben ontwikkeld.' Nele Kerkhofs is trots op deze aantrekkelijke en opvallende actie. 'We kregen veel positieve reacties van de burgers, ze vinden dat de grauwe bollen op die manier meteen een leuker uitzicht krijgen. De stickers zijn ook bestand tegen vandalisme.'

Communicatie in combinatie met camera's

Alleen communicatie bij glasbollen plaatsen leidt niet tot een langdurige

afname van sluikestorten. Zeker bij glasbolsites op afgelegen plaatsen met weinig sociale controle heeft communicatie maar een beperkt en kortstondig effect. Bij sommige glasbollen kan IOK Afvalbeheer samen met de gemeente of politie camera's plaatsen en hierover communiceren. 'Dit is een werkwijze waarvan het effect langer aanhoudt, zeker op de afgelegen glasbolsites. De koppeling van communicatie met handhaving geeft een heel goed resultaat,' zegt Nele Kerkhofs. 'Dan hebben mensen het gevoel dat sluikestorten en zwerfvuil worden bestreden, dan neemt het gevoel van straffeloosheid af.' ■

EMILIE VAN DE LOOVERBOSCH IS VVSG-PROJECTMEDEWERKER OPENBARE NETHEID EN COACH LOKALE BESTUREN VAN MOOIMAKERS

Op zoek naar goede praktijken voor het aanpakken van zwerfvuil en sluikestort in je gemeente? Laat je inspireren door de kenniswijzer van Mooimakers. <https://mooimakers.be/kenniswijzer>

Afvalbeheer voor milieuprofessionals - ed.3

Het beheer van afval betekent een belangrijke kostenpost voor elke organisatie. Daarnaast is het beheer van afval ook onderworpen aan allerlei wet- en regelgeving op Europees, federaal en Vlaams niveau. In deze pocket krijg je een duidelijk overzicht van alle relevante regels, uitgelegd in een begrijpelijke taal. Naast de wetgeving lichten we ook toe hoe het afvalbeheer efficiënt kan gebeuren, inclusief voorbeelden en praktische cases uit bedrijven. Met een bijdrage van go4circle vzw, de bedrijfsfederatie van de circulaire economie.

Bestellen kan via www.politeia.be

Geef de Mobiliteitsvisie 2040 mee vorm

Terwijl de vervoerregio's het principe van de basisbereikbaarheid vertalen in regionale mobiliteitsplannen met horizon 2030 loopt Vlaanderen een traject voor de nog langere termijn: een Mobiliteitsvisie 2040. Het spreekt voor zich dat de vervoerregio's en de lokale besturen een belangrijke stem hebben in de vorming van die Vlaamse visie. 'De komende maanden staan in het teken van een brede dialoog,' zegt Bart Devoldere van TomorrowLab.

De wereld is complex en evolueert onvoorspelbaar. Er staan ons grote veranderingen te wachten, demografisch, socio-cultureel, economisch, technologisch, ecologisch, qua beleid en regelgeving. Om nog niet te spreken over 'black swans', onverwachte gebeurtenissen met een grote impact zoals COVID-19. Al die snelle veranderingen zullen een impact hebben op de mobiliteit van personen en goederen. We moeten ons daar zo goed mogelijk op voorbereiden. En dat is precies wat het Vlaamse departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) wil doen met de Mobiliteitsvisie 2040. Het nam voor die oefening

ning strategisch innovatieconsultant TomorrowLab in de arm, een spin-off van het Huis van de Toekomst. Het proces verloopt in dialoog met vele belanghebbenden. Onder meer de vervoerregio's en de lokale besturen worden op verschillende momenten aangesproken. Ook de burgers worden in het najaar geconsulteerd.

Niet één toekomst

In een snel veranderende wereld is het moeilijk om enkele jaren vooruit te kijken, laat staan verschillende decennia. Een visie op de korte en middellange termijn vertrekt doorgaans van de bestaande situatie, maakt extrapolaties en ontwikkelt verschillende scenario's: wat als we niets doen, wat als we voor deze maatregelen kiezen, wat als we er andere nemen? Zo gaan de vervoerregio's uit van wat er is om de basisbereikbaarheid de komende jaren vorm te geven. Een visie met horizon 2040 vraagt een andere werkwijze. 'In een eerste fase laten we het heden, de huidige pijnpunten van onze mobiliteit los en denken we breed na over wat er kan gebeuren,' zegt Bart Devoldere, innovatiedesigner bij TomorrowLab

en projectleider van Mobiliteitsvisie 2040. 'Om dat denkproces houvast te geven hebben we vier sterk van elkaar verschillende werelden of toekomsten ontwikkeld. Want het is duidelijk dat er niet één mogelijke toekomst is, er zijn er vele en er zijn heel veel onzekerheden en weinig controle. Het nadenken door heel veel belanghebbenden over wat er kan gebeuren, over de kansen en pijnpunten van de verschillende werelden is de basis voor de mobiliteitsvisie op lange termijn.'

Vier werelden

De vier toekomsten geven een beeld van hoe onze mobiliteit er in 2050 zou kunnen uitzien. Ze kwamen tot stand met de inbreng van een hele rist experts in mobiliteit en andere domeinen (technologie, participatie, economie, financiën, socio-economische ontwikkeling...), maar ook van de Mobiliteitsraad Vlaanderen (MORA) en de voorzitters van de vervoerregioraden. Ze zijn opgebouwd langs twee assen. In welke mate zullen er nog verplaatsingen van personen en goederen zijn? En in welke mate zal er sturing zijn? Zo ontstaat een eenvoudige matrix met

vier vlakken: weinig verplaatsingen en weinig sturing, weinig verplaatsingen en veel sturing, veel verplaatsingen en veel of weinig sturing. Bart Devoldere: ‘De vier werelden schetsen extremen, omdat die het mogelijk maken een heel duidelijk beeld te vormen van plus- en minpunten. In de toekomst die we Digi-Kosmos noemen, leven mensen in hun eigen virtuele microkosmos, zijn de verplaatsingen tot het minimum beperkt en is er weinig overheidssturing. Daar geven spelers als Facebook de wereld vorm. Daar tegenover staat Opti-Connect, een toekomst met mensen en goederen die voortdurend in beweging zijn en met een hoge mate van sturing die ervoor zorgt dat de behoefte aan verplaatsingen maximaal wordt ingevuld, rekening houdend met omgeving, klimaat, economie, sociaal welzijn. In Flexi-Maxi streven we volop vrijheid, flexibiliteit en competitie na. De combinatie van een grote mobiliteitsbehoefte en weinig sturing leidt ertoe dat bedrijven de leiding hebben genomen in de uitbouw van het vervoersaanbod en de infrastructuur, waarbij heel veel innovaties op de markt worden losgelaten. In Bewust-Lokaal ten slotte wordt veel meer stilgestaan bij de impact van consumptie en mobiliteitsgedrag. De kleine mobiliteitsbehoefte en veel sturing creëren een personenmobiliteit met minimale impact en een goederentransport dat vooral in korte en/of circulaire ketens gebeurt.’

Brede enquête

De vier sterk verschillende toekomst-ten zijn intussen in even veel korte filmpjes vertaald. Die vormen de basis voor stap twee van het proces, een brede enquête die in juli van start is gegaan via het Citizen-Lab-platform. ‘De filmpjes en de verschillende werelden inspireren. Ze maken de toekomst-ten concreet en zetten aan tot nadenken over wat je wilt en liever niet wilt en over de keuzes die je graag gemaakt wilt zien. Stel dat je in de wereld van

Digi-Kosmos terecht komt, wat zijn dan de uitdagingen voor je gemeente, vervoerregio, bedrijf, organisatie? Welke kansen zie je, welke problemen? Wat zal zeker onder handen genomen moeten worden? Intussen hebben on-

Bart Devoldere:

‘De regionale mobiliteitsplannen en de mobiliteitsvisie 2040 mogen dan een heel verschillende aanpak en horizon hebben, de twee moeten toch op elkaar afgestemd zijn. Het is tweerichtingsverkeer.’

der meer de leden van de MORA en de ambtelijke voorzitters van de vervoerregio’s al aan de enquête, een mix van open en gesloten vragen, deelgenomen. In augustus en in het najaar kijken we breder. Naar de politieke voorzitters van de vervoerregio’s, de burgemeesters en schepenen, de gemeenteraadsleden. In de Week van de Mobiliteit, van 16 tot 22 september, lanceren we een campagne naar de bevolking. We zullen ook samenwerken met intermediaire organisaties om moeilijk bereikbare doelgroepen warm te maken. Het wordt een mix van online en offline. Al die inbreng nemen we mee bij het schrijven van de Vlaamse Mobiliteitsvisie 2040. Ook die tekst schaven we bij met input van de vervoerregio’s, voordat we eind dit jaar de definitieve versie willen overmaken aan Vlaams minister Lydia Peeters.’

Richtinggevend, ambitieus en wendbaar

Een visie vormen voor 2040, het is een moeilijke oefening met meer onzekerheden dan zekerheden. ‘En toch,’ benadrukt Bart Devoldere, ‘is ze nuttig en nodig. Nadenken over waar je wilt staan in de verdere toekomst, wat je kunt doen, hoe je moet innoveren, maakt dat je zo goed mogelijk voorbe-

reid bent en snel kunt handelen als er zich een grote verandering voordoet. De strategische visie 2040 moet voldoende richtinggevend en ambitieus zijn om te enthousiasmeren en moet tegelijkertijd voldoende wendbaar zijn

om in te spelen op nieuwe gebeurtenissen. We willen geen keurslijf, alle beleidsniveaus, verenigingen, burgers, bedrijven moeten ermee aan de slag kunnen, net als de lokale besturen en de vervoerregio’s. De regionale mobiliteitsplannen en de mobiliteitsvisie 2040 mogen dan een heel verschillende aanpak en horizon hebben, de twee moeten toch op elkaar afgestemd zijn. Daarom hebben de vervoerregio’s een belangrijke stem in het tot stand komen van de Vlaamse langetermijnvisie: waar zijn zij mee bezig, wat hebben ze nodig, wat zijn hun verwachtingen en dromen? Omgekeerd is de visie 2040 een belangrijk element bij de opmaak van de regionale mobiliteitsplannen. Het is tweerichtingsverkeer. Zij inspireren ons in wat leeft richting 2030, wij inspireren hen om verder te kijken naar 2040, 2050. Om een voorbeeld te geven: infrastructuur die je vandaag aanlegt, ligt er over dertig jaar nog. Het is belangrijk om interactie te hebben tussen de korte en de lange termijn.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

De vier filmpjes van mogelijke toekomst-ten en de enquête vind je op <https://mobiliteitsvisie2040.vlaanderen.be/>

Woningkwaliteit beter bewaakt

Een uitgebreide studie van het Steunpunt Wonen, waarbij steden en gemeenten betrokken waren, leverde het Optimalisatiedecreet Woningkwaliteit van 20 maart 2019 en het bijhorende optimalisatiebesluit op. De bestaande instrumenten voor woningkwaliteit in de Vlaamse Wooncode worden verbeterd en met de waarschuwingsprocedure komt er een nieuw instrument bij. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2021. Wat verandert er?

Afstemming van de administratieve en strafrechtelijke procedure

De administratieve procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring en de strafrechtelijke procedure hebben zich niet op dezelfde manier ontwikkeld en verschillen daardoor nogal. In de administratieve procedure voldoet een woning aan de normen en kan ze dus een conformiteitsattest krijgen bij minder dan 15 strafpunten. De strafrechtelijke procedure eist een herstel tot nul strafpunten. Een 'conforme' woning kan bijgevolg strafbaar zijn. Het optimalisatiedecreet en -besluit stemmen beide procedures op elkaar af, ze werken niet meer met strafpunten maar met categorieën van gebreken. Elke onbewoonbare woning is vanaf 1 januari 2021 per definitie dus ook ongeschikt. Dat is momenteel niet altijd het geval. Verhuren, te huur of ter beschikking stellen is uiteraard strafbaar.

De instrumenten snelherstel en herhuisvestingsplicht vloeien automatisch voort uit deze categorie.

Als een woning minstens zeven gebreken van categorie I heeft, wordt dit beschouwd als een gebrek van categorie II. De woning komt dan ook in aanmerking voor een ongeschiktverklaring, want zoveel gebreken leiden tot een aftandse woning en dat heeft een negatieve impact op de levensomstandigheden. Door deze categorisering komen er ook nieuwe technische verslagen voor de beoordeling van woningen. Die zullen gelden vanaf 1 januari 2021.

De nieuwe indeling maakt het mogelijk de criteria voor het afleveren van een conformiteitsattest, het ongeschikt of onbewoonbaar verklaren van een woning en het strafrechtelijk optreden van de Vlaamse Wooninspectie gelijk te schakelen.

Wijzigingen aan het conformiteitsattest

Door deze wijzigingen moeten er ook nieuwe modellen voor de conformiteitsattesten komen en dit voor zelfstandige woningen, (studenten)kamers en kamers voor seizoenarbeiders. De minister stelt deze vast, waarna ze zullen gelden vanaf 1 januari 2021.

De gemeente kon vroeger strikt genomen alleen een vergoeding vragen voor de aflevering van een conformiteitsattest. Vanaf 1 januari is de bepaling ruimer, voortaan kan ze die vergoeding vragen voor de uitvoering van het conformiteitsonderzoek, ook als de woning niet conform is en dus geen conformiteitsattest krijgt.

Het maximale bedrag voor de vergoeding wordt geactualiseerd. De gemeenteraad stelt de vergoeding vast voor de behandeling van een aanvraag van een conformiteitsattest door de burgemeester, en die bedraagt vanaf 1 januari maximaal 90 euro voor een zelfstandige woning en 90 euro voor een kamerwoning, verhoogd met 15 euro per kamer, met een maximum van 1775 euro per gebouw.

De bedragen worden jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex volgens de volgende formule: nieuw bedrag = basisbedrag x aangepaste gezondheidsindex/gezondheidsindex november 2019.

In een specifieke situatie zal de wooninspecteur vanaf 1 januari ook een conformiteitsattest kunnen afleveren na een vraag tot hercontrole in de strafrechtelijke procedure. Hij kan een conformiteitsattest afleveren voor een conforme woning in een gebouw waar-

Geen strafpunten maar categorieën

Categorie I • Kleine gebreken die de leefomstandigheden van de bewoners negatief beïnvloeden of die kunnen uitgroeien tot ernstige gebreken. Heeft een woning een beperkt aantal kleine gebreken, dan is ze nog wel conform. Het is wenselijk om de eigenaar-verhuurder te stimuleren en te begeleiden om de kleine gebreken te verhelpen. Ze worden daarom ook vermeld op het conformiteitsattest.

Categorie II • Ernstige gebreken die de leefomstandigheden van de bewoners negatief beïnvloeden maar geen direct gevaar vormen voor de veiligheid of gezondheid. Bij een gebrek van categorie II is de woning ongeschikt. Verhuren, te huur en ter beschikking stellen is strafbaar. Als gemeente voorzie je dan het best in een 'natraject' met het oog op een herstel, liefst snel.

Categorie III • Ernstige gebreken die mensenwaardige leefomstandigheden veroorzaken of die een direct gevaar vormen voor de veiligheid of de gezondheid van de bewoners. Bij een gebrek van categorie III is de woning ongeschikt en onbewoonbaar.

op een herstelvordering rust, zelfs als die niet volledig is uitgevoerd, als het niet uitreiken van het conformiteitsattest zou leiden tot een heffing of een ander ernstig nadeel aan de aanvrager zou berokkenen. Daarnaast onderzoekt de wooninspecteur dan toch ook alle woningen waarvan het herstel is gevorderd.

Invoering van de waarschuwingsprocedure

De bemiddelingsrol die veel steden en gemeenten al opnemen om de slechte woningkwaliteit te bestrijden, krijgt een decretaale omkadering in de vorm van een waarschuwingsprocedure. Zo krijgen gemeenten decretaal de mogelijkheid om voorafgaand aan de procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarheid – eerst dus – te kiezen voor een zachtere aanpak. Deze waarschuwingsprocedure is decretaal totaal nieuw, maar ze sluit nauw aan bij bestaande praktijken van gemeenten. De decretaale verankering van die bemiddeling leidt tot meer rechtszekerheid voor zowel de bewoner als de eigenaar. Vanaf 1 januari 2021 kan de gemeente bij de melding van problemen en gebreken in een woning kiezen voor de waarschuwingsprocedure in plaats van de procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarheid. Daarbij ondersteunt ze de verhuurder dan om tot een snel herstel van de gebreken in de woning te komen.

De gemeente is niet verplicht de waarschuwingsprocedure te doorlopen. Ze zal dan ook weloverwogen en gemotiveerd moeten kiezen of ze ze toepast. Bedoeling is rekening te houden met de kans op succes en de termijn waarin de gebreken te herstellen zijn. Het doel is om binnen drie maanden

na de melding een conformiteitsattest af te leveren. Als de woning binnen die periode niet voldoet, volgt automatisch een administratieve procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring.

Andere wijzigingen van belang

Na de integratie van het Kamerdecreet in de Vlaamse Wooncode in 2013 worden op 1 januari 2021 ook de regels over de inventarisatie opgenomen in de Vlaamse Codex Wonen. Zo is er één vindplaats voor alle regelgeving over woningkwaliteit, met uitzondering van de regels over de heffing, want die blijven in de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Het nieuwe woningkwaliteitsdecreet bevat ook juridisch-technische verbeteringen om bepaalde concrete knelpunten en problemen op te lossen. Zo wordt de belastbare grondslag eenvoudiger. Bij de gewestelijke heffing wordt de berekening op basis van het kadastraal inkomen vervangen door een berekening op basis van een forfaitair bedrag van 1100 euro met indexering. Daarnaast zijn er nog aanpassingen aan de opschorting van de Vlaamse heffing, de mogelijkheid tot herhuisvesting of de procedure verzegeling.

Impact op de lokale besturen en ondersteuning van Wonen-Vlaanderen

Deze wijzigingen hebben natuurlijk gevolgen voor de gemeenten. Ze moeten nagaan of hun gemeentelijk woningkwaliteitsreglement nog voldoet aan de nieuwe regelgeving. Denk bijvoorbeeld aan een verordening waarin de geldigheidsduur van het conformiteitsattest wordt beperkt op basis van het aantal strafpunten. Voor deze aanpassingen krijgen gemeenten ondersteuning bij de meldpunten

woningkwaliteit van Wonen-Vlaanderen: woningkwaliteit.provincienaam@vlaanderen.be.

De wijzigende regelgeving heeft uiteraard ook gevolgen voor de gemeentelijke documenten en sjablonen. Wonen-Vlaanderen biedt in (Vlaams Loket Woningkwaliteit) een reeks standaardjablonen voor gemeenten. Die krijgen in het najaar de nodige inhoudelijke aanpassingen en waar nodig creëert Wonen-Vlaanderen bijkomende sjablonen (zoals voor de waarschuwingsprocedure).

De medewerkers van de woondienst zullen zich de nieuwe regelgeving eigen moeten maken. Hiervoor organiseert het Agentschap Wonen Vlaanderen dit najaar een reeks opleidingen, zie op www.wonenvlaanderen.be/informatie-over-wonen-vlaanderen/opleidingen.

Ter ondersteuning van de woningcontroleurs maakt Wonen-Vlaanderen een nieuwe technische handleiding die zal worden verankerd in een Ministerieel Besluit. Die richtlijnen moet elke woningcontroleur volgen bij een conformiteitsonderzoek. De technische opleiding gaat hier uiteraard dieper op in.

Wonen-Vlaanderen werkt ook aan een nieuwe versie van het handboek *Woningkwaliteitsbewaking in uw gemeente*, met ruime aandacht voor de verschillende procedures, waaronder de nieuwe waarschuwingsprocedure en andere instrumenten om de woningkwaliteit te bewaken en te verbeteren. ■

MARLEEN VRIJERS IS DESKUNDIGE WONINGKWALITEIT VAN AGENTSCHAP WONEN VLAANDEREN

Handboek Lokaal woonbeleid

Dit handboek informeert de lokale overheden over alle instrumenten die voorhanden zijn voor de uitvoering van een lokaal woonbeleid. De helder geschreven en praktijkgerichte teksten zijn erop gericht de verantwoordelijken binnen het OCMW, het gemeentebestuur en de huisvestingsmaatschappij te helpen bij de uitvoering van hun woonopdracht.

Bestellen kan via www.politeia.be

WIE

Bert De Smet

WAT

Coördinerend directeur stedelijk onderwijs voor drie basisscholen en twee academies in Roeselare

HOE

Door in overleg met de vijf onderwijsinstellingen te werken aan een nieuw, breed gedragen organisatie-model. Daarnaast zorgt hij er ook voor dat de ambities van de scholen te rijmen vallen met een financiële context waarin niet bespaard wordt, maar ook geen extra middelen beschikbaar gesteld worden.

HOELANG

In augustus 2018 werd het startschot gegeven voor het vijfjarige traject dat Bert coördineert. Zoals bij vele zaken heeft het coronavirus de tijdlijn van het traject grondig opgeschud.

Een nieuw organisatie-model uitwerken voor vijf onderwijsinstellingen met een collectieve identiteit en een geoliede werking is geen eenvoudige klus. Al helemaal niet wanneer COVID-19 je takenpakket grondig dooreenschudt en je plots ook een strategie tegen het coronavirus in het stedelijk onderwijs mee moet uitdenken en invoeren. Gelukkig stond coördinerend directeur en eenmansdienst **Bert De Smet** er de afgelopen maanden niet alleen voor: 'Het was geen eenzame strijd, want er staat een heel bataljon van directies, leerkrachten, onderwijsmedewerkers en stadsdiensten achter je.'

Die samenwerking tussen verschillende spelers is een rode draad door het werk van Bert in Roeselare. Hij omschrijft zichzelf dan ook eerst en vooral als een brugfiguur. Niet als een hiërarchische meerdere die de directeuren van de vijf stedelijke onderwijsinstellingen aan zijn wil onderwerpt, maar als iemand die organisatorisch en beleidsmatig de neuzen in dezelfde richting zet, zodat de schooldirecteuren zich kunnen richten op hun pedagogische kerntaken. Als bruggenbouwer introduceerde hij ondertussen ook al een nieuwe, mobiele werkvorm: het BOB-systeem, alias 'Bert Op Bezoek'. 'Ik zweef een beetje tussen de ver-

schillende scholen en het stadsbestuur in. Ik heb een eigen kantoor in het stadhuis, maar om de drempel te verlagen werk ik enkele dagen in de week vanuit de scholen. In de agenda's van de scholen zie je dan ook daadwerkelijk BOB staan op de dagen dat ik langskom. Soms zit ik in het secretariaat, dan weer in een leeg lokaal, maar dat maakt me allemaal niet uit, zolang ik het kloppende hart van het onderwijs maar voel. Het maakt mijn functie er in elk geval een stuk eenvoudiger op: leerkrachten en andere personeelsleden kunnen hun vragen stellen wanneer ik voorbij wandel, en ik zie zelf hoe het er op het terrein aan toe-

Mijn functie kun je niet uitoefenen als haantje-de-voorste

In contact met

STEFAN DEWICKERE

gaat. Wanneer niemand me nodig heeft, hou ik mezelf gewoon bezig met mijn andere opdrachten. Zolang ik een tafel, stoel en internetverbinding heb, kan ik aan de slag.'

Tijdens de aanslepende coronacrisis bleken zijn functie en de links die hij legt tussen het stadsbestuur en de scholen bijzonder waardevol. Zo kon Bert in samenwerking met schooldirecteuren en de stadsdiensten de nodige regelingen treffen voor de praktische organisatie van het onderwijs en de bijhorende veiligheidsmaatregelen – van extra wastafels tot mondkmaskers, handgels en noodopvang – zodat de onderwijscollega's zich konden blijven toespitsen op het pedagogische en op de transitie naar afstandsonderwijs. Door de opkomst van het naarstige virus liep de ontwikkeling van het organisatiemodel al enige vertraging op, maar toch is het niet allemaal negatief: 'De basisscholen en academies zijn nu wegwijs in diverse tools voor afstandsonderwijs die we zullen blijven gebruiken en ook ons aanbod van voordelige laptops voor jongeren die het thuis zonder moeten stellen, willen we verankeren.' Toch neemt dit niet

weg dat het voor Bert, de directeuren van de stedelijke onderwijsinstellingen, de stadsdiensten en het schoolpersoneel een bikkelharde periode was. Vooral het ontbreken van een heldere lijn en het constant moeten veranderen van werkwijze werkte op de gemoedsrust, bij alle betrokken partijen. 'Soms hadden we hier het gevoel dat het onderwijs een speelbal werd voor de politiek en andere sectoren. Op een bepaald moment merkten we dat de razendsnelle veranderingen begonnen te wegen op het schoolpersoneel en we hebben dan ook besloten om zoveel mogelijk bij één zelfde strategie te blijven. Dat leidde tot iets meer rust bij alle collega's.'

Werken in en met onderwijs was niet echt de grote kinderdroom voor Bert. Eerder een passie die hij gaandeweg ontdekt heeft. Toen hij geschiedenis studeerde, twijfelde hij over een carrière in het onderwijs of in de archiefsector, maar na een ontvucherende stage in een archief besloot hij te zoeken naar een baan die zijn twee voornaamste interessevelden, cultuur en onderwijs, wist te combineren. Zo kwam hij terecht in de kunstacademie in Waregem, waar hij al een voorproefje kreeg van zijn huidige positie door geregeld te moeten schipperen tussen school en stadsbestuur voor het beleid van de academie. Nieuw in zijn positie als coördinerend directeur is het belang van onderling vertrouwen. 'Zodra het vertrouwen weg is tussen mij en een van de vijf directeuren, wordt mijn functie moeilijker werkbaar. Ik durf nu zeggen dat ik met hen toch een zekere vertrouwensrelatie

heb opgebouwd door constant te zoeken naar evenwicht. Zelf vind ik ook dat je mijn functie niet kunt uitoefenen als haantje-de-voorste. Het zijn de directeuren en de onderwijscollega's die de zaken realiseren, ik ondersteun. Wanneer mensen je niet als een bedreiging zien, is het ook een pak eenvoudiger om bepaalde zaken op tafel te leggen.' Dat hij er geen probleem mee heeft om op de achtergrond te vertoeven wil echter niet zeggen dat hij de lat voor zichzelf niet hoog legt. Integendeel, het eindpunt dat hij op het oog heeft, is kristalhelder: na het vijfjarige traject moeten de vijf scholen en hun medewerkers de klik gemaakt hebben en zich deel voelen van een groter geheel. Basisscholen en academies met een eigen identiteit, maar ook een collectief met gemeenschappelijke waarden en doelstellingen als belangrijke pijler van de stad Roeselare. 'Administratieve en financiële samenwerking en uniformiteit zijn belangrijk, maar dat is meestal niet iets dat de leerkrachten en ouders meteen voelen of merken. Het stedelijk onderwijs in Roeselare moet daarom nog meer een kwaliteitslabel worden. We hebben al belangrijke stappen gezet op dat vlak – zo worden steeds meer besluiten samen genomen en hebben onze directeuren en onderwijscollega's nu de reflex om eerst te overleggen met de andere scholen en dan pas een manier van werken te kiezen – en ik hoop dat we ondanks mogelijke coronavertragingen vooruitgang blijven boeken op dit front.' ■

TOMAS COPPENS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

AMSC

Executive Master in Publiek Management Antwerp Management School

-
- Dé algemene managementopleiding voor wie het verschil wil maken in de **publieke en social profit sector**
  - **Ontwikkel je leiderschapsvaardigheden**
  - **Parttime master specifiek voor professionals**
  - **Beurs voor steden & gemeenten mogelijk**
  - **Meer info: www.antwerpmanagementschool.be/socialprofit-sector**

Opnieuw aan de studie

Dankzij de beurs voor steden en gemeenten volgt Tanja Matheus, adjunct-algemeen directeur van Herentals sinds september 2019 de opleiding Master in Publiek Management aan de Antwerp Management School. Na 28 jaar ervaring als civil servant en overheidsmanager in de provinciale, Vlaamse en federale overheid was de tijd voor Tanja Matheus gekomen om de eigen ervaring te koppelen aan meer theoretische inzichten uit de wetenschappelijke wereld.

In lokale besturen komt alles samen. ‘Wij bouwen elke dag aan een bruisende stad in het groen, waar ruimte is voor scholen, grote en kleine verenigingen, bedrijven, een regionaal ziekenhuis. Wij zorgen voor de meest kwetsbare burgers en zijn trots op de degelijke dienstverlening die we bieden. We streven niet alleen naar topdienstverlening op administratief vlak. We runnen ook een woon-zorgcentrum, een dienstencentrum, een cultuurcentrum, een recreatiedomein en een bibliotheek met regionale uitstraling. Dat maakt deze opleiding zo interessant. Je komt collega’s tegen uit alle bestuursniveaus en alle sectoren. Zij brengen nieuwe inzichten mee en verrijken je persoonlijke ervaring. In onze lichten zitten werknemers van de Vlaamse en federale administraties, lokale besturen, de brandweer, politie, maar evenzeer managers uit de socio-culturele sector. Het is fijn tijdens de lessen ervaringen te delen, maar evenzeer tijdens de avondlijke diners en in de pauzes informatie uit te wisselen en nieuwe inzichten op te doen.’

Al jaren volgt Tanja Matheus met veel interesse alle publicaties over publiek management en bestuurskunde. Ze werkte voor de provinciale, de Vlaamse en de federale overheid, voordat ze acht jaar geleden in Herentals begon als stadssecretaris. Sinds de fusie met het OCMW is ze er adjunct-algemeen directeur. ‘Nu onze dochter aan de universiteit studeert, was het tijd om zelf ook de boeken weer open te slaan

en weer tijd te nemen om te leren. Het voorbije jaar was pittig, maar ik heb nog geen moment spijt gehad. De lessen, docenten, de opdrachten, zelfs de examens... het was allemaal buitengewoon boeiend.’

Turbo Tanja

‘Ik word soms TurboTanja genoemd, ik heb dit in Herentals vertaald in T4, waar we investeren in Topdienstverlening, Toekomstgericht en transparant werken en waar Talent en Teamspirit centraal staan.’ Dat wil Tanja Matheus

ook uit de opleiding halen. ‘Ik wil nieuwe inzichten verwerven over dienstverlening, leren hoe we onze organisatie toekomstbestendig kunnen maken... en ik kijk uit naar de modules binnenkort over HR waar leiderschap, talent en teamwerk wellicht centraal staan. Ik ben ervan overtuigd dat deze opleiding niet alleen groei op persoonlijk vlak zal meebrengen, maar dat ze ook onze stad heel veel relevante inzichten zal opleveren. De module Strategische Communicatie was daarvan al een mooi voorbeeld. Ik heb de

‘Het is fijn tijdens de lessen ervaring te delen, maar evenzeer tijdens de avondlijke diners en in de pauzes informatie uit te wisselen en nieuwe inzichten op te doen.’

Meteen meerwaarde creëren

De Master in Publiek Management aan de Antwerp Management School is bijna tachtig jaar geleden ontstaan als opstapje voor ambtenaren bij de provincie, maar is ondertussen uitgegroeid tot een algemene managementopleiding voor en door de publieke en social-profit sector. Deze master is goed te vergelijken met een EMBA, maar terwijl die laatste opleiding zich richt op strategisch management in het bedrijfsleven in het algemeen, richt deze master zich specifiek op de publieke en socialprofitsector met als doel een toekomstbestendige overheid en maatschappij te creëren. Het profiel van de deelnemers is zeer divers. Ze komen uit het ruime publieke veld: lokale, Vlaamse en federale overheid, verzelfstandigde overheidsorganisaties zoals VDAB, woon-zorgcentra, intergemeentelijke samenwerkingen en hulpverleningszones. Om gemeenten en (kleine) steden de kans te geven hun medewerkers en hun organisatie te laten groeien met deze opleiding heeft de AMS sinds vorig academiejaar een beurs voor hen. Hierdoor kunnen zij zich inschrijven voor 7500 euro (in plaats van 9756 euro). Samen met de VVSG bekijkt de AMS elk ingediend dossier. Criteria bij de beoordeling zijn dat je een onmiddellijke meerwaarde creëert voor je gemeente en dat je bereid bent de opgedane kennis te delen buiten de gemeentegrenzen. Dit gaat dan vaak in eerste instantie over de masterproef waarin je een actueel managementvraagstuk uit je dagelijkse praktijk onder de loep neemt en aanbevelingen doet om hiermee om te gaan.

documenten gedeeld met de medewerker in de stad die verantwoordelijk is voor interne communicatie. Deze achtergrond heeft geholpen om een vernieuwd beleid uit te tekenen.’ Zo heeft ze nog voorbeelden, want de AMS-docenten proberen de modules op maat van de leidinggevenden in een overheidscontext te maken. Heel veel kan ze onmiddellijk toepassen. Zo kreeg Tanja Matheus les van Steven Van Garsse over PPS op het moment dat Herentals de toekomst onderzocht van het recreatiedomein Netepark. ‘Dan geven die lessen een prima basis om de complexiteit van dergelijke omvangrijke strategische beslissingen voor te bereiden.’ Jan Boon, docent voor het vak Politiek, Beleid en Organisatie, gaf haar denktijd, ze moest er ook uit haar comfortzone treden. Vooral de opdracht ‘Hoe zie je zelf je rol als ambtenaar in een veranderende democratische context?’ opende haar ogen. Anderzijds gaf hij ook boeiende inzichten in zaken die ze al jaren intuïtief doet zoals goede agendavorming en besluitvorming, oplossingen om strategische complexiteit te tackelen. Ook zijn inzichten over hoe autonomie en een helder mandaat leiden tot een betere en meer betrokken organisatie, zijn zeer waardevol geweest. ‘Zo maakte ik een case over de opzet van vzw Handelshart Herentals waar ik de kans kreeg om praktijk aan theorie te toetsen. Dat, samen met de boeiende interacties met alle medestudenten in de lessen, leidt tot zeer waardevolle inzichten.’

De masterclass Strategisch Management van Nathalie Vallet gaf haar dan weer een van de waardevolste inzichten die je als civil servant kunt verwerven: ‘Wees je bewust van de

bril op je neus als je naar je organisatie of je omgeving kijkt.’ De afgelopen decennia werd misschien te veel verteld dat privéondernemingen beter geleid worden. ‘Haar lessen brachten een instant herwonnen trots over het publieke ambt op gang. Ook koester ik fantastische herinneringen aan het vak Strategische Communicatie. Daar werkten we met collega’s van Brasschaat, Genk, maar ook met Leen Dewicke, teamleader van BeNeRail, een communicatiestrategie uit voor de fictieve stad Hertegem.’

Een artikel van Roel Verrycken in De Tijd van 4 januari over toekomstonderzoek als vak heeft haar getriggerd. ‘Ik ben altijd al iemand geweest die denkt in scenario’s. Ik heb voor complexe problemen meestal een plan A, B of C... Ik wilde graag met dit onderwerp iets doen voor mijn masterproef.’ Het onderwerp luidt ‘Herentals 2030, kleinstedelijk gebied in een sterk wijzigende omgeving: roadmap to success’.

Voorbeeldfunctie

Stad en OCMW Herentals hecht veel belang aan opleidingen en het feit dat werknemers kansen krijgen en kunnen groeien. Kunnen leren, vallen en weer opstaan. ‘Als je dit uitdraagt naar je eigen personeel, dan moet je zelf ook het goede voorbeeld geven,’ zegt Tanja Matheus. ‘Opleidingen zijn vaak het eerste dat geschrapt wordt uit de agenda als het te druk is. Toen mijn kandidatuur aanvaard werd door AMS en de VVSG en ik deze kans ook kreeg binnen de stad Herentals, heb ik ze met beide handen gegrepen. Ik kon niet meer ontsnappen.’ ■

CÉLINE JANSEN IS MARKETING OFFICER VAN
ANTWERP MANAGEMENT SCHOOL

Sociale en fiscale hulpmiddelen om de impact van COVID-19 op begrotingen van de lokale overheden te beperken

Meer uitgaven voor maatregelen ter ondersteuning van het economische en sociale weefsel, inkrimping van de belastinginkomsten... De COVID-19-crisis zet de begrotingen van de lokale overheden onder ongekende druk. Het goede nieuws is dat steden, gemeenten en OCMW's hefbomen hebben om hun personeelskosten te beheersen en nieuwe begrotingsmarges te creëren op korte en middellange termijn.

Door het directe contact met de burgers staan de lokale autoriteiten in eerste lijn in de strijd tegen COVID-19. Al vrij snel namen ze verschillende nieuwe sociale uitgaven voor hun rekening en aarzelden ze niet om bepaalde belastingen uit te stellen of zelfs af te schaffen om de lokale economie te ontlasten. Volgens een studie van Belfius zullen de aanpassingen als gevolg van de crisis leiden tot een achteruitgang van het begrotingssaldo van ongeveer 1 tot 3%. Een delicate terugkeer naar een evenwicht? "De meeste overheidsdiensten hebben reserves van besparingen begraven in hun personeelskosten", beweert Bernard Bauwens, Expertise-Directeur van Fiabilis Consulting Group. "Door ze zorgvuldig te identificeren en in te zetten, kunnen soms tientallen of zelfs honderdduizenden euro's in de gemeentekas worden teruggestort."

Je weg vinden in het doolhof van arbeidshulpmiddelen

Maar over welke besparingsmogelijkheden hebben we het? "Ze kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën: enerzijds werkgelegenheidssteun, waarop de overheidssector recht heeft voor een deel van zijn arbeidscontractanten met het vooruitzicht op besparingen binnen drie maanden, en anderzijds de vrijstelling van de bedrijfsvoorheffing, waarvan bedrijven kunnen genieten voor het personeel dat vastgoedwerkzaamheden uitvoert", legt Bernard Bauwens uit.

Extra besparingen: sociale zekerheid en andere steunmaatregelen

Ook de publieke sector kan, onder bepaalde voorwaarden, genieten van verminderingen op vlak van sociale zekerheid. Deze verminderingen zijn van toepassing voor bepaalde doelgroepen. Voor de lokale besturen betreft dit voornamelijk de doelgroep "jongere werknemers". Sinds 1 januari 2020 werd deze maatregel in Vlaanderen echter beperkt tot de laaggeschoolde jongeren. Om als lokaal bestuur optimaal gebruik te maken van deze RSZ-verminderingen, is het aangewezen om hiervoor een analyse te laten uitvoeren omdat ook de verminderingen tot 3 jaar in het verleden nog gerecupereerd kunnen worden.

In Vlaanderen kunnen lokale besturen eveneens genieten van andere steunmaatregelen, waaronder de aanwervingsincentive. Dit betreft een premie die lokale besturen, onder bepaalde voorwaarden, kunnen genieten als ze een langdurig werkzoekende aanwerven die tussen 25 en 56 jaar oud is.

Een nieuwe voordelige belastingmaatregel

Sinds 1 januari 2018 kunnen lokale overheden ook een gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing aanvragen voor ploegenarbeid op werven. De nadruk ligt hierbij op wegwerkzaamheden, de ontwikkeling van de openbare ruimte en het onderhoud van de groene ruimte. Als een werkgever op een veilige manier gebruik wil maken van deze vrijstelling en wil voorkomen dat hij tijdens een inspectie voor slechte verrassingen komt te staan, is het soms nodig bepaalde processen enigszins aan te passen om het werk op de werf te bewijzen. "Zodra deze aanpassingen zijn doorgevoerd en de documentatie correct wordt beheerd, is er een aanzienlijke bron van besparingen, aangezien de vrijstelling van bedrijfsvoorheffing 18% bedraagt van de belastbare bezoldiging van de werknemers waarop de maatregel betrekking heeft. Het maakt niet uit of het nu gaat om contractuele of wettelijke bezoldigingen", benadrukt Bernard Bauwens.

Veilig toepassen van de vrijstelling

Maar let op dat u niet roekeloos een verzoek om vrijstelling indient: er volgen strengere controles. Het is daarom belangrijk de vrijstelling voorzichtig toe te passen en de ontwikkelingen regelmatig op te volgen. "Bij Fiabilis hebben we een team van experts dat zich bezighoudt met het beheer van deze maatregel. We hebben een methode ontwikkeld die ervoor zorgt dat de begeleide diensten steeds profiteren van vrijstellingen die strikt in overeenstemming zijn met de wet. Aangezien dit nog vrij nieuw is, zal de FOD Financiën onzekerheden toelichten wanneer er vragen worden gesteld. We zorgen ervoor dat we samen met de belastingdienst duidelijkheid scheppen over de vraag of de verzoeken waarop we ingrijpen, in aanmerking komen. Onze inzet voor onze klanten is enorm sterk: we nemen de volledige verantwoordelijkheid op ons voor hun dossiers en betalen indien nodig de boetes en procedurekosten die een uitdaging voor onze posities met zich mee kan brengen", besluit Bernard Bauwens.

Ze vertrouwen op Fiabilis

Ontdek de steden, gemeenten en OCMW's die samenwerken met Fiabilis op fiabilis.be/referenties-publieke-sector/?lang=nl

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/OPLEIDINGEN

september

Mechelen 8 september

Vorming Speelweefsel-basics

Met terreinbezoeken en oefeningen leer je een goed speelweefsel ontwikkelen door rekening te houden met spreiding, planning en inrichting van de speelruimte.

www.k-s.be, kalender

ONLINE 15 september

ONLINE 20 oktober

Lerend Netwerk Lokaal Voedselbeleid

Op deze trimestriële digitale bijeenkomsten wisselen steden en gemeenten bekommernissen en praktijkvoorbeelden uit. Op 15 september zoomen we in op het thema 'voedselverspilling vermijden' en op 20 oktober op 'grond voor boeren'.

vvsg.be/opleidingen

Vlaanderen 16-22 september

De week van de mobiliteit

In deze week kun je als gemeente #goedopweg deelnemen aan de car free day op 17 september, de treintrambus-wandeldag in het weekend en de autovrije zondag op 20 september maar ook aan de nationale telewerkdag op 22 september.

www.duurzame-mobiliteit.be

Hasselt start 21 september

Gent start 24 september

Kortrijk start 8 oktober

Meer datums online

Mentoropleiding zorgberoepen

Lokale besturen kunnen als leer-werkplek voor jongeren de brug slaan tussen onderwijs en werk.

Deze opleiding versterkt mentoren in hun coachende rol, van communiceren, duidelijke feedback geven tot evalueren.

vvsg.be/opleidingen

Gent 24 september

Lerend Netwerk Hoofdverpleegkundigen

Als hoofdverpleegkundige ben je verantwoordelijk voor de dagelijkse begeleiding en verzorging van de bewoners van een woon-zorgcentrum. Naast de coördinatie van de zorg en begeleiding maak je ook de uurroosters op, sta je ter beschikking van bewoners, familieleden en artsen, neem je actief deel aan de verpleging en denk je mee over de gang van zaken op de afdeling en het ruimere wzc.

Het Lerend Netwerk komt in aanmerking voor het functiecomplement voor hoofdverpleegkundigen.

vvsg.be/opleidingen

ONLINE 25 september

Werkruimte delen – voordelen van gedeeld ruimtegebruik

VRP en Bond Beter Leefmilieu gingen op zoek naar hoe bedrijven, verenigingen, startende ondernemers en creatievelingen ruimte op de werkvloer delen om ruimte te besparen, kosten te delen en het energieverbruik te beperken. Door de coronacrisis werken mensen veel meer thuis waardoor er nog meer bedrijfsruimte onbenut zal blijven. Het moment om hybride flexwerkplekken door ruimtezoekers te laten gebruiken. Een digitaal inspiratieboek bundelt de klimaat-impact en de andere voordelen van ruimtedelen voor bedrijven. Het wordt door Erik Grietens voorgesteld en experts

zoals Tim Vekemans en Veerle Follens geven hun aanbevelingen mee.

www.vrp.be

Gent start 28 september

Leuven start 5 oktober

Meer datums online

Mentoropleiding technisch uitvoerende beroepen

Lokale besturen kunnen als leer-werkplek voor jongeren de brug slaan tussen onderwijs en werk. Deze opleiding versterkt mentoren in hun coachende rol, van communiceren, duidelijke feedback geven tot evalueren.

vvsg.be/opleidingen

Gent 29 september

Mechelen 27 oktober

Regionaal Ondersteuningspunt Diensthoofden thuiszorg

Deze regionale ondersteuningspunten zijn een onmisbaar netwerk- en uitwisselingsmoment voor de diensthoofden binnen de publieke thuiszorg. Tijdens elke sessie krijg je kort een overzicht van de regelgeving en actualiteit over de diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg, de logistieke diensten, de lokale dienstencentra en andere thuiszorginitiatieven. Daarnaast gaan we dieper in op inhoudelijke thema's. De agenda wordt opgemaakt op basis van actuele ontwikkelingen in de thuiszorg en concrete vragen, knelpunten, ervaringen van de deelnemers.

vvsg.be/opleidingen

Antwerpen 30 september

Dekoloniseer je gemeente: cultuur en vrijetijdsbeleid

Het leertraject 'Dekoloniseer je gemeente' geeft inzicht in het complexe concept 'dekolonisering'. Op 30 september bekijken we het lokale cultuur- en vrijetijdsbeleid. Het aantal talentvolle artiesten en organisatoren met een migratieachtergrond groeit zienderogen. Maar klinkt hun stem ook even luid als die van hun witte collega's? Het is tijd om van 'diversiteit' naar 'dekolonisering' te gaan, maar hoe doe je dat? Hoe gebruik je hefbomen zoals

ONLINE

Overleg regionale voedseldagen

In aanloop van de voedseldagen 2021 diepen we per provincie een thema uit met lokaal middenveld, besturen, kennisinstellingen en burgers.

Limburg 29 september - Voedselverspilling

Antwerpen 13 oktober - Grond voor boeren

Vlaams-Brabant 27 oktober - Korte keten

Oost-Vlaanderen 10 november - Duurzame aanbestedingen

West-Vlaanderen 24 november - Gezonde en duurzame voeding

vvsg.be/opleidingen

Op zoek...

naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Poolstok. www.vvsg.be/vacatures.

culturele canon, programmatie, representatie, publiekswerking en jeugdwerking om werk te maken van een inclusieve, gelijke samenleving? In deze reeks kun je op 24 november ook deelnemen aan 'mondiaal beleid en samenwerking met diaspora'. vvsg.be/opleidingen

Brussel 30 september Statuut lokale mandataris

Deze vorming geeft je een up-to-date inzicht in het statuut van uitvoerende mandatarissen, raadsleden en leden van het Bijzonder Comité Sociale Dienst. vvsg.be/opleidingen

oktober

15 oktober Vlaanderen YOUCA Action Dag

Meer dan 15.000 jongeren en 7500 werkgevers engageren zich op deze actiedag (de vroegere Zuiddag) om samen te werken aan een duurzame en rechtvaardige samenleving. Jongeren lopen graag een dag mee in het gemeentehuis. Het loon dat ze die dag verdienen gaat naar projecten in België, Brazilië en de Filipijnen. www.youca.be

Vlaanderen 17 en 18 oktober Dag van de Trage Weg

Gemeenten en werkgroepen kunnen nu zelf hun eigen programma online zetten, zodat Vlaanderen massaal kan genieten van de mooie trage wegen. www.dedagvandetrageweg.be

01-09-2020

GEMEENTE KAPellen

- Directeur Welzijn
- Financieel directeur

02-09-2020

GEMEENTE BRASSCHAAT

Directeur Giko Kaart ('t Veldhoppertje)

GEMEENTE OLEN

Beleidsmedewerker kansarmoede

CIPAL SCHAUBROECK

Juridisch expert

03-09-2020

STAD EEKLO

Diensthooft financiële administratie

06-09-2020

BRANDWEERZONE VLAAMS-BRABANT WEST

Bijzonder rekenplichtige (m/v)

07-09-2020

GEMEENTE LEBBEKE

- Deskundige fiscaliteit en verzekeringen
- Deskundige mobiliteit

STAD AALST

Zorgkundige woon-zorgcentrum

STAD BERINGEN

Diensthooft wegen & publieke ruimte

GEMEENTE BOECHOUT

Coördinator vrije tijd & onderwijs

HEIST-OP-DEN-BERG

Beleidscoördinator dienstverlening

08-09-2020

VENECO

Stafmedewerker lokale economie

09-09-2020

GEMEENTE WOMMELGEM

Beleidsconsulent grondgebied

STAD LEUVEN

Projectdeskundige sociale zaken

10-09-2020

STAD SINT-NIKLAAS

Deskundige preventieadviseur niveau 2

13-09-2020

VVSG

Projectcoördinator Expertisenetwerk lokaal energie- en klimaatbeleid

INTERCOMMUNALE

ONTWIKKELINGSMAATSCHAPPIJ VOOR DE

KEMPEN (IOK)

Projectmedewerker lokaal energie- en klimaatbeleid

INLEVERING

PERSENEELSADVERTENTIES

Lokaal 10 (oktobernummer) – 16/09
Lokaal 11 (novembernummer) – 14/10

Uw personeelsadvertenties

in **Lokaal** en onze **online media**

INFORMATIE

vacatures@vvsg.be

13-09-2020

GEMEENTE MALLE

Teamverantwoordelijke omgeving (ruimtelijke ordening en leefmilieu)

STAD GENK

- Deskundige financiën
- Diensthooft / Art director

14-09-2020

GEMEENTE KUURNE

Domeinverantwoordelijke wonen en omgeving

STAD DEINZE

Diensthooft HRM

GEMEENTE OLEN

Beleidsmedewerker buurtgerichte zorg

15-09-2020

GEMEENTE HAALERT

Teamcoördinator beheer & onderhoud /facility

GEMEENTE WUUSTWEZEL

Deskundige ruimtelijke planning

GEMEENTE WETTEREN

Financieel directeur

16-09-2020

GEMEENTE RIJKEVORSEL

Bibliothecaris - coördinator cultuur en toerisme

VLAAMSE STICHTING VERKEERSKUNDE (VSV)

Projectverantwoordelijke mobiliteitsprofessionals

20-09-2020

STAD KORTRIJK

Hoofdmaatschappelijk werker (B4-B5)

21-09-2020

CAW OOST-BRABANT

Algemeen directeur

28-09-2020

GEMEENTE BRASSCHAAT

Deskundige duurzaamheid

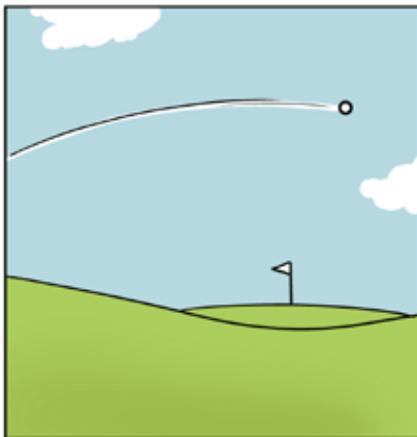
30-09-2020

CIPAL SCHAUBROECK

Consultant Burgerzaken

burgemeester Triljoen

NIX

g'reen

27+28+29 SEPT 2020
FLANDERS EXPO

VAKBEURS
VOOR DE PRIVATE
EN PUBLIEKE
GROENSECTOR

KOM NAAR GREEN
EN ONTDEK EEN RUIM AANBOD
AAN GROENE INNOVATIES

Alle maatregelen werden getroffen
voor uw veiligheid! Een mondkapje is
verplicht, alle andere richtlijnen die
wij nemen vindt u op [green-expo.be](https://www.green-expo.be)

ZONDAG 27 SEPT
9u30 - 18u00

MAANDAG 28 SEPT
13u00 - 20u00

DINSDAG 29 SEPT
9u30 - 18u00

VOORAF REGISTREREN IS VERPLICHT
uw online code: **BAAB000013CWZ**

ALLE INFO: [GREEN-EXPO.BE](https://www.green-expo.be)

by EASYFAIRS

solitair
BOOMWELDERT

 Bobcat

Is uw gemeente al klimaatbestendig?

Bij hevige neerslag kampte de Marnixwijk in Overijse met ernstige wateroverlast. Een hemelwaterplan voorzag in lokale buffering en ontharding om het water ter plaatse te houden zonder dat het nog langer overlast veroorzaakt. Maar ook aan de beleving van de bewoners werd gedacht. Het bufferbekken werd geïntegreerd in een groene ontmoetingsruimte voor de buurt. De Marnixwijk is daarom het perfecte voorbeeld van hoe waterbeheersing en -beleving hand in hand kunnen gaan!

Laat u inspireren door deze en nog een pak andere cases. Surf snel naar www.blauwgroenvlaanderen.be

- 💧 VOOR ELKE SITUATIE DE GEPASTE MAATREGEL
- 💧 HANDIGE FILTERS
- 💧 INSPIRERENDE VOORBEELDEN

**BLAUW
GROEN
VLAANDEREN**

EEN INITIATIEF VAN:

Aquafin

VLARIO
OVERLEGPLATFORM